

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Non tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 30 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdonosa.

Az egyesületi levelek feljegyzését alatti:
Főszerkesztő és kiadó: Forster Géza az OMGE igazgatója.
Feloldó szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-ülése.
Tárcaszerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEII.

Meghívó

a „Gazdák Biztosító Szövetkezetének f. évi április hó 28-án, azaz szombaton délután 3 órakor a Köztelek nagyertermében megtartandó

alaptitói közgyűlésére.

Tárgyai:

1. Az alakuló közgyűlés elő terjesztendő alapszabályok megvitatása.
2. A szövetkezet elnöki tisztségére három alaptitói kijelölése.

Gróf Desseuffy Aurél s. k.
az OMGE. elnöke.

Meghívó

a „Gazdák Biztosító Szövetkezetének f. évi április hó 28-án d. u. 5 órakor a Köztelek nagyertermében megtartandó alakuló közgyűlésére.

Az alakuló közgyűlés tárgyai:

1. A végrehajtó-bizottság elnökének jelentése az eddig történtekről s javaslata, hogy a megalakulás határozatilag kimondassék.
2. Az alakuló közgyűlés elnökének választása.
3. Jegyzőkönyv-vezető és két jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése.
4. Az alapszabályok megállapítása.
5. A szövetkezet érdekeiben eddig eljárható működésére felmentrény megadása.
6. A szövetkezeti elnök és igazgatósági tagok választása.
7. Ot felügyelő-bizottsági tag választása.
8. Igazgatóság felhatalmazása, hogy az alapszabályokban a kereskedelmi és váltótörvényesek által, továbbá viszontbiztosító társu-

latok által esetleg kívánt módosításokat kezresztülvehesse.

Az alapítók nevében:

Gróf Zsolnaki Róbert s. k.,
a végrehajtó-bizottság elnöke.

Nemzetközi fogatos kapalógép-verseny.

Az OMGE, ugyis mint a Gazdasági Egyesületi Országos Szövetkezetek központja, karöltve a Nyitraudmogyeny gazdasági egyesülettel s a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium támogatásával folyó évi május hó végén Tótmegyeren nemzetközi fogatos kapalógép-versenyt rendez.

A versenyre bejelenthető egysoros és többsoros fogatos kapalógépek. Mindkét csoport részére 1—1 arany-, ezüst- és bronzérem tüzetik ki.

A verseny általános szabályzata és a bejelentő iva az OMGE. titkári hivatalánál kaphatók.

A rendező-bizottság.

Hegyi eke- és hegyi vetőgépbemutató.

Az OMGE, ugyis mint a Gazdasági Egyesületi Országos Szövetkezetek központja, karöltve a Szepesvármegyei gazdasági egyesülettel s a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium támogatásával folyó évi április hó 29-én Szepes-Iglón, hegyi eke- és hegyi vetőgépbemutatót rendez.

Bejelentési iva és a bemutatás programja az OMGE. titkári hivatalában kaphatók.

A rendező-bizottság.

Szőlőszeti és borászati, kertészeti és gyümölcsstermelési bizottságok együttes ülése.

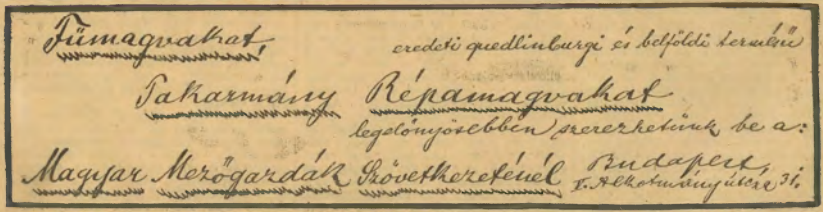
(1900. április 6.)

Jelen voltak Bernáth Béla és Molnár István elnöklése alatt Anyal Dezso, Bajusz Ferenc, Bergmann Antal, Brachfeld Félix, Burgemeister Antal, Burgemeister Félix, Csizser Nándor, dr. Drucker Jenő, Demkó János, Galgóczy Károly, Gurgély Árpád, Herczegh Mihály, Hepper Ignác, Heiringer Mihály, Heim Antal, Hollachl András, Heinz Mihály, Heiringer Antal, Hollady Nándor, Igali Szvetozár, Kemper Ferenc, Kirchnbaum János, László Jakab, Ledeb Imre, Neuburger Antal, Nisler Mihály, Nöglitz István, de Paterno Bruno, Renk István, Stenczel Ferenc, Szabó Ferenc polgármester (N.-Körös), Szabó Ferenc (a Közp. Vágyarszarnak igazg. képv.), Szappanos Sándor (Nagy-Körös), Szeydi György városi tanácsos (Kecskemét), Tschitzky Mihály, Zsior József, Zoller Károly, Forster Géza igazgató, Budinek Gyula, Szilassy Zoltán titkárok és Buday Barna titkár, mint előadó.

Molnár István elnök: Üdvözlő a megjelenteket, az ülést megnyitja. Az első tárgya a gyümölcsösomagozási utasítás megvitatása. Felkéri Anyal Dezsőt, hogy indítványt a gyümölcsösomagozási egységességre nézve előadmi szveszkedjék.

Egységés gyümölcsösomagozás.

Anyal Dezso: A hazai gyümölcskereskedésnek egyik sarkalatos hibája, hogy nem követeltik egységös comagozás, egyik termelt, vagy kereskedő kisebb, a másik nagyobb mértékben, koskában, vagy ládában szállítja a gyümölcsöt, ami megnehezíti a kereskedelmet. Meltöltassék megnezni az amerikaiakat, akiknek egy hordójuk és kétféle ládájuk van s ebben szállítják ők a gyümölcsöt, a szőlőt kivéve; így egy van a déttírolaknál, akiknek szintén meg van az egységös gyümölcszállító edényük úgy, hogy a szállítmány megmérése nélkül is tudják, hogy

abban mennyi kilogramm gyümölcs van. Nálunk ahány szállító van, annyiféle edényben szállítják a gyümölcsöt. Szólnak az volna az indítványa, hogy a gyümölcsöknél, kivéve a szőlőt, bizonyos tárgyszekciónk megfelelő ürtartalmú edény állapítsák meg. Ez nem okozna nagyobb kiadást, mint a mostani edények beszerzése és az volna előrelátó, hogy 1. jobban ki volnának a végrehajtó használatok, 2. a külkereskedelmét ez nagyon megkönnyitné. Kéri a jelenlévőket, hogy szólnának hozzá indítványhoz.

Módszertváltás. Megjegyzni, hogy a nagy gyümölcsportaló államok mindegyikének meg van az együttes csomagja és kosara a gyümölcs szállításra. Nálunk éj az akadályozza a gyümölcsport export emelkedését, hogy különböző alakú és nagyságú szállítási edényeink vannak. A reformok elől tehát ki nem térhetünk. Az egyteljesítést nem szabadná, hogy rektorkodja a megállapított súly- és edényegységet az értekeltekre, de ha ezek egyszer mindegyikben elfogadják a megállapított egység helyességét és czélszerűségét, akkor oda lehet fakultatíve törekedni, hogy mind több ezt fogadjon el a csehszlovák újt. A földgöz, hogy bármilyen viszonyban járni kellene megállapítani bizonyos mélyretek, különösen a reménybeli gyümölcsök, almák és körteknél botatandó lenne. Kéri a jelenlévőket, szólnának a kérdéshez hozzá, mily súlyegység volna a jövőre nézve elfogadandó.

Buday Barna előadó: Megjegyzni, hogy a jelen tárgyalás előzményét az államvasutak igazgatóságának egy szabványrendelet-tervezete kéveri, amelyet az előző módosítások alapján a földművelésügyi miniszter által tartott ankét elfogadott.

E tervezet szerint háromféle súlyegység volna, u. m. puha gyümölcsnél 10, csonthejás gyümölcsnél 30, almáknél 50 kilogramm. Ennél nagyobb súlyú gyümölcsöket az államvasutak feladhatók a mostani lennének, ha csak feladók egész vagonoknál fogva le. Hordába csomagolt, almáknél a tervezet szerinti súlyuk lehetnek. Ezt a szabványt kell kiindulási pont gyanánt elfogadnunk.

Czeimer Nándor: Felelmiti, hogy nemcsak a külállamokban, de még Ausztriában is egységes eljárás követnek a gyümölcs-csomagolásra nézve; csak nálunk nincs meg az. Szóla látna Lembergen, hogy a legszabályosabb gyümölcs primitív és a legkülönfélébb alakú kosarakban és ládáknban van a legdonatandóbbul csomagolva, ami a gyümölcs értékre befolyással van, mert a rossz csomagolás fojlatán a gyümölcs értékeiből veszt. Örvend, hogy ide hozatták a kérdést a hozzájáruló a kérdéses súlynak a kikötő aló megállapításához, amint itt proponálták. A gyümölcs-termelőknek törekedni kell oly egységes ládákat használni a kivétel, amelyek mellett a gyümölcs is épségben érkezik rendelkezésre helyére s vasuti kocsik is jobban kibaszánhatók. Földgöz tehát, hogy végre meglegyen állapítva a kosarak, a ládák nagysága és a gyümölcs-termelésük, illetve értékesítésük nagyobb lendületet nem vehet. Hozzájáruló azon súlymennyiségkhoz, amelyeket az ankétnan javaslatba hoztak, azonban helyesebbnek vélné, ha a csomagolási edények alak és úrméretk szerint határozottának meg.

Szappanosz Sándor: Az egygyümölcsre nézve javaslatba hozott maximális súlyok hatásköteirre kedvezőnek látszanak, de szóló által fe, hogy bő gyümölcstermő években nemcsak a termelőknél, de a gyümölcszállítással foglalkozó kereskedőknél is meg fog gyúlni a baja az államvasutak feladó állomásaira. Nagyon vigyázni kell majd a szállítóknál, hogy csomagja, a gondos megválasztás, nem legyen 25, vagy 50 kilónál több, mert ha 53 kiló lesz, már akkor is nehézségeket gördíthetnek a szállítás elé.

De a mi a legfőbb aggodalomra adhat okot, azaz, hogy ha a most használatban levő

gyümölcszállító eszközöket a forgalomból ki kellene vonni és újakat kellene e célra beszerezni, a gyümölcskereskedéssel foglalkozókat e réven nagy károsodás érné. Ha a javasolt súlymennyiségek közzétételét ez az új gyümölcs-termelő városokban, minő pl. Kecskeméti is, legalább 10-szer annyi ládát kellene beszerezni, mint amivel most kijönnek s így a gyümölcsök csomagolása sokszorta annyi kiadással járna, amit kivált olcsó gyümölcsöknél a fogyasztó nem fizethet meg.

A legfőbb érvem a potom azért kell a gyümölcsök adni a csomagolást közzétenni, az az ár nem fizeti ki. Puha gyümölcsöknél a 10 kilós súlyegység nagyon kevésnek látszik. A barack meg bir több q-ra nem csomagolást, hisz mikor meg a vasuti forgalom nem volt kifejlesztve, Budapestre tengelyen szállították a barackot s alig volt rá eset, hogy megromolva volna, szá a szállítás közben érik s nem meg zamatos lesz. A keceméti és nagy-körösi piacokon a cseresznyét és spangoly meg 25—30 kilós kosarakba is csomagolják s alig van eset, hogy összetörjen. A gyümölcsfajokra szoló súlyegységet igen kevésnek találja, szól az almakra nézve is kevés az 50 kiló.

A gyümölcs-csomagolási módokat figyelemmel kísérté több kiállításban s azok a szegedi kiállításban is be voltak mutatva különböző alakban és hordókban; megvizsgálta a hordókban érkezel gyümölcsöt és alig találta közte épét, mindenkinél volt ütődés. Arra a következtetésre jut, hogy a drága csomagolási módok mellett az érték nem lesz meg a hasznatlasnak s csomagolások, hogy egyelőre e súlyegység közzététel voltát gújtse el az értekeltek s e téren alapos és kimerítő gyakorlati tapasztalatok szerzése ajánlástesek a termelőknél és gyümölcskereskedőknél. Ami a vasuti szállítást illeti, ezt szintén fontos kérdésnek tartja. Most az a kiváncsiom is felmerül, hogy a négygyümölcsös alapon edények használatastnak s csomagolások, hogy a térkibaszatás céljából. Ez a térkibaszatás csak száltagos s a termelő és kereskedő érdekeit nem egészen nyugtatja meg, mert a ládák és hordók egymás tetjére rakhatók ugyan, de a hordóban a gyümölcs könnyen megtröfkös a kosakat, ha mindjárt négygyümölcsös is, egymásra helyezni a vagonokban nem lehet. Ez a követelmény tehát csak akkor volna helyén való, ha a MÁV. igazgatósága megfelelő kocsi-bendezéseket is rendelkezésre bocsátana. Az újításokat semmiestére sem szabad egy csapásra keresztüllítni.

Forster Géza: a gyümölcs-állításra nézve az államvasutak által tervezett szabványrendelést a legelőször megvizsgálta a földművelésügyi miniszterben s ott bizonyos mérvben ezen rendelet módosítás alá is került. Nem osztáhatja előtte szoló véleményét abban a tekintetben, hogy e kérdést mind tovább és tovább halasztgassuk, mert végre is a dolgot meg kell oldani. Ha évről-évre kitölnek a kötelező súlyokhoz s a sorozolást, akkor gyümölcsöknél a költségveszteség renomé. Először meg, az új csomagolási mód teher az olcsó minőségű, harmadosztályú gyümölcsre, de arról van szó, hogy az I-ös osztályú gyümölcsnek teremtsünk piacot s ha megmaradna a mellett a régi rendszerünk mellett, akkor a külföldön nem tudunk tért hódítani és lábunk alól tárnak is elveszünk a felaj, mert a külföldiek is a piacainkon vésnek meg. Szóló azt tapasztalta, hogy a jól csomagolt gyümölcs mindig kettős áron megy ki. Am a seletes almát öntsék bele a vagonokba, azt nem szükséges csomagolni, de az előszörű gyümölcsöt, mind például az erdőlyi batul almát már érdemes csomagolni, mert annak az ára 25—30 Ft a két. Melen szólna, az értekelteknek, foglaljon határozott állást egy súlyegységre, mint a csomagolási módra nézve. Előtte szoló keveslet a súlyegységet a csont-áron gyümölcsnél; 30 kilós tetemes súly s a

háztartások részére történő vásárlások igényeit is kielégíti, míg ha a közvetítőknek fél árcsomagolást, az tetemes munkabóttellett jár. A fő szempont az, hogy a csomagolás úgy eszközölés, hogy a gyümölcs mindegyikét átlátszó nádkól egyenként a fogyasztó kezébe jusszon. Azt is felhozta, hogy az almára nézve kevés az 50 kilogramm. Szerinte ezen maximum megállapítása is helyes, mert arra is tekintettel kell lenni, hogy a vasuti személyzet túl ne terheltesse s az 50 kilós súly könnyebben kezelhető, míg p. o. az egy mázsa ládat nem visz ki a gyümölcs raktárból. Kéri az értekelteket, foglaljon emellett állást, hogy a vasut a köteles kosai benendezési tárgyként a szállításhoz azt megkivánó gyümölcsöknél előállítsa. Végre is az államvasutaknak az a kifogása, hogy a kocsi-bendezési tárgyak drágák és nehezen rakhatókat, esleik gyümölcsöketlennk emelésnek fejadatványt szomban, amely az államvasutaknak és földművelésügyi miniszteriumnak is törekvése kell, hogy legyen. Az államvasutaknak az volt a kifogása, hogy sokba kerülnek a benendezési tárgyak. A bakok beállítás csekély költséggel járt s szoló szerkesztet az államvasutak részére oly benendezést, amely vagononként 25 fró nem kerülne kiadásra, hanem 10 fró 60 mázmszt alá lehet pakolni egy vagonba. Tehát már a tér jobb kibaszatásában is lehetne nyerni azt, ami a kocsi-bendezésekre fordítandak.

Czeimer Nándor meg egyszer ismétli, hogy a tervehetett súlyegységek felállítását helyesli s nem volna amellett, hogy nagyobb szabvány edény megállapításának meg, mert nem fizeti ki magát a gyümölcsökivétel, akkor ne vigyük ki. Ha a szállítási eszközök olcsóbbak lesznek s már is vannak fűrészgépek, amelyek ezek készítésére várnak, akkor javulni fog a helyzet.

Hollady Nándor a nagyromos gyümölcs-szállítók nevében a földművelésügyi miniszter fejezt ki a nehézsége a szállítási módokat az egy kalap alá venni, mert van nemzetközi szállítás és van a szomszédos forgalomban való szállítás. A szőlőre nézve ez a két eset különböző elbiradást igényel, mert a szomszédos forgalomra e csomagolási módokat és súlyegységet rakótrójálni nem lehet, de nem is fizeti ki magát. Ajánlja, hogy a szomszédos forgalomban a szállítással s szőlőre nézve a súlymennyiség 20 kilogrammra tétetésék és ugyancsak a szomszédos forgalomnál a szállító eszközökre alkalmazandó kemény fedél figyelmen kívül hagyassék.

Szabó Ferenc (Nagy-Körös) azt tartja, hogy midőn az értekeltek javaslatot tesz, nem szabad az értekeltek javaslatát a földművelésügyi miniszternek, hanem az értekeltek speciális érdekeiről. Ha tehát maximális súlyú állapítunk meg, nem szabad megfélemlíteni arról, hogy egyes vidéken is jöhettek létre megfelelő pakolások, amelyek teljesen hozzá illemltek az illető vidékek kereskedelmi érdekeihez. Ez áll pl. a Nagy-körösi szállítók felé, hogy a földművelésügyi miniszternek a szállítókra nézve is a termék a másod osztályú gyümölcsnél nem fognak a reprezentációkat kapni azért a többletért, amely a tervezett csomagolási mód kiváló. Hívese tehát, hogy fajgyümölcsökre kiváló gond fordítassék, de ha egyes vidékek a maguk természetét, mint a másodosztályú gyümölcsöt szállítják s nem kívánják a károsodást kárpóttatni a vasutól, e vidékeknek legyen alkalmuk szilárd fedél nélküli kosarakban is szállítani.

Szabó Ferenc (Központi Vásárcsarnok) szerint az évtizedek óta megszokott csomagolást megváltoztatni egyszerű rendelettel vagy nem sikerül, vagy ha a szőlő szigorúan keresztelteszik, akkor tönkre teszik a magyar gyümölcs-termelést. A fontos dolog az, hogy jól csomagolassanak a gyümölcsök. A ki-termelő csak annyit szállít, amennyit tud, tud, arra tehát néhez nézve túkmálni a neki

költséges újítást; a nagytermelő pedig ugy is osztályoz, arra nézve két körülmény mérvadó a szállításmál, 1. hogy mielőtt kereskedelmi körülményök a szállítást eszközö, ennek határait szab a gyümölcs minősége és 2. mérvadó a nagykereskedelemben a piac igénye is, ahova a szállítás történik. Szólv végletlenül agógnék azon, hogyha kimondatnék az új csomagolás kényzszerűsége, ép azért a fakultatív eléletelvezéssel kellene kezdeni s a gyakorlat majd megmutatja, hogy mily eredményes lesz. Felhozza még azt is, hogy államvasutakat a külföldi gyümölcsnek előnyök adnak s a hazai termés szállításának pedig nehézséget górdítenek elője. Az igaz, hogy a vagonok minőségét jól kihasználva, de mindez nem elég ok arra, hogy főként a kistermelőtől a szállításmál olyt kívánjanak, amit azok nem tehetnek meg.

A budapesti vásároscsarnok igazgatóságán nevében és megbízásából javasolja, hogy az államvasutak igazgatóságának tervezetét csak fakultatív alapon kérje az OMGE. Előtte léptetni s a földművelési miniszteriumhoz feltérjesztés intézkedés, hogy hatna oda, miszerint az államvasutak a szállításhoz kívánt kocsi-berendezéseket is rendelkezésre bocsátják.

Buday Barna előadó feljegyzése ajánlja a bizottságnak, hogy a súlyegység megteremtése egy régi óhajtatás s e nélkül virágzó gyümölcskereskedelmét Magyarországon képzeli nem lehet. A külföldi államok versenyképessége velünk szemben abban rejlik, hogy szerezteszen eltálat mértéit és súlyú edényekben szállítják a gyümölcsöt. A legversenyesebb gyümölcsökkel sem tudunk konkurrálni a kereskedelemben, mert kötelező maximumok feletti fontos érdek fölött tehát napirendre térni nem lehet. A megállapított maximális súlyú gőnyűletek voltaképpen nem kötelező súlyegységek lennének, mert kisebb súlyú edényeket elfogadnánk a szállításra, csak nagyobbakat nem. Helyesebb volna azonban az a csomagolási edények a tervehet súlyoknak megfelelőleg, de alakjuk s űrmérték szerint állapítanának meg. Az átterés természetesen idét kell adni a termelőnek, míg az új csomagolási módokat kellőleg kipróbálják és a szükséges csomagolási eszközök a közönség rendelkezésére állanak. Kéri, hogy az értekezlet eziránt legalább egyöntetű évi megállapodást jusson.

Molnár István előnk elismeri, hogy a kötelező súlyegységet és csomagolást rá oktroálni termelőkre nem lehet, de például azokra fel a gyümölcsexportáló külföldi államokat, ahol mindenütt erre a szabványnak tértek át. Hogyha az államvasutak jossin kihasználhatók a vagonokat, akkor kedvezményesb árúkat léptessének eltebe és ez csábító lesz arra, hogy a termelők az elfogadott súlyegységet, méreteket és csomagolási módot betartsák. A földművelési miniszter elhatározta, hogy a kistermelők támogatására lesz szövetkezeti úton s a szövetkezet ki fogja mondani, hogy csak az ily eszközökkel dolgozó termelők részesülnek támogatásban. A finomabb gyümölcs egyesítését el kell fogadni a termelőnek.

Szegedi György (Kecskemét) szintén kifejezetten kíván annak adni, hogy az egységes súly szerinti csomagolás csak a finomabb és külföldre szállított gyümölcsre tetéssek kötelező, míg a belföldi, u. n. szomszédos forgalmára nére semmiféle kényszerítő rendelkezést ne alkalmazassanak.

Molnár István kimondja a bizottság határozatának, hogy a javasolt súlyegység és csomagolás mellett foglal állást a finomabb gyümölcsök szállítására néve, azonban ez a szomszédos forgalmat ne érintse. A bizottság feltérjesztést inté a földművelési miniszterhez, hogy hatna oda, miszerint az államvasutak az eddigleg jossin kihasználható kocsi-berendezéseket is rendelkezésre bocsátják a gyümölcs-szállító vagonokat. A ezslézernek látszó

csomagolási edények méreteinek precíz megállapítása czéljából a bizottság külön űlést tart.

Buday Barna előadó ismerteteli ezután a nagylétszámú kérdéscsopót beadványát, melyben az egylet abbéli óhajának támogatást kéri, hogy a szilárd fedél nélküli kosarakat vasut szállításra ezután is felvegyék. Az eddigi tárgyalásból is kiútt azon igyekezet jogosságát, hogy a mostani gyümölcs csomagolási módoszer a károsodások elkerülése végett a gyümölcs csomagolásából. Ebből a szempontból tárgyalanná vált a beadvány, de ezen keresztülükini még sem lehet. A beadvány főve az, hogy Nagykörös kereskedelmi forgalmában ezen csomagolási anyagok, amelyek igen olcsók s megszokottak, annyira el vannak terjedve, hogy ezeket parancsokra kiküszöbölni lehetne, vagy az érdekeltek nagy megkötöttségével jár. E foragumentumhoz csatlakozik még az is, hogy azok a gyümölcsök, melyek Nagykörösön kereskedelmi úrr képeznek, olyk esékely értékek, hogy ezek költséges csomagolása nem fizetheti ki magát. A beadvány ismertetése után azzal a javaslatot járta a bizottsághoz, hogy megőzüljön kimondani, hogy az államvasutak felkérését, hogy meg legálabb két évi átmeneti időt adjon ezen régi csomagolási eszközöknek újakkal való helyettesítésre s ezekben a jobb csomagolási módok használatba vételét szállítási kedvezményekkel segítse elő. Szapany Sándor hozzászólása után a bizottság a javaslatot elfogadja.

Ezután a szőlő-, bor- és gyümölcsre néve életelőltéptendő vámetéleket állapította meg a bizottság. Ezirányú megállapodásait más alkalommal fogjuk ismertetni.

Állatfóliségeinknek ipari értékesítése a belföldön.

Magyarország társadalma az új évszázad hajnalán a hazai iparpártótlós szolgálatba szegődött.

Ez nem szeme, melyek osztrak szomszédaink részéről ismételten tapasztalt magyarellenes indulatok és bánásmód hatása alatt fogamzott, hazafias lelkesedés által táplálva, ezidőszent már a társadalom legszélesebb rétegeibe is behatolt. Így hazai kiváló egyéneknek, mint nagyobb testületek, hatóságok és körök is hazafias kötelességüknek ismerik feltehetőleg odahatni, hogy hazai iparunk megerősödés, közgazdasági függetlenségünknek és nemzeti vagonunk gyarapodásának hatalmas tényezője lehessen.

A hazai ipar hathatós pártolása érdekében megindult mozgalom sikere kétséges nem lehet, ha megmondjuk, hogy azának a nélkülözhetetlen ipari nyereségnek fölött megrendülnek és e tekintetben importre nem szorul. Emellett a hazai ipar egyes ágai már a tőkely oly fokán állanak, hogy társadalmunknak legfeljebb csak bizonyos fokozott igények kielégítését kell ideiglenesen tartózkodnia addig, míg hazai iparunk ilyen magasabb igények ellátására képes lesz.

A támogatást, melyben a hazai ipar a megindult mozgalom felkarolása révén részesülni fog, az ország iparos közönségének azzal kell majd meghálálnia, hogy fogyasztó körének tárgyalása által biztosított kedvezőbb feltételekkel a birtokában az előállított ipartermékeknek olcsó árúért megvásárolja minőségben s a legtermészetesebb örekeket. Ebből az erből a szükséges szakavatott munkások kiképzése és a szükséges berendezések megszerzése fokozottabb mértékben kell gondoskodnia.

Az iparpártolás érdekében kifejtett munkásság keretén belül, nagy arányú mozgalom indult meg állatfóliségeink a belföldön történő ipari értékesítés érdekében.

A mozgalom kezdeményezője a földművelési miniszter volt, a ki ezen huskérdeésel

kapcsolatos teendőket megoldását az arra legváltatottb testületre, az OMGE-re bízta. Szólv kitűzött célja Magyarországon használt hentesiparunknak felkarolása és támogatása az érdekelteknél tényleg és a társadalom minden rétegeinek közreműködésével.

Alig egy évtezt elől még az országban termelt állatfóliségekből elő állatban évenként másfél millió darab exportálótt. Szólv kitűzött célja Magyarországon használt hentesiparunknak felkarolása és támogatása az érdekelteknél tényleg és a társadalom minden rétegeinek közreműködésével.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

A hentesipar jövedelmének a közönség számára jellel az ország egész területére elhárapódott terjesztésének indatba, hogy külföldön hitelti szerzésre is fogyasztó területre annyira csökentek, hogy kivitekné a közel-munkán mintegy 200,000 darabba, vagyis az előbbeni kivitel $\frac{1}{10}$ -része szállott áll.

haszterkesítés kérdését tanulmány tárgyává tette az OMGE., amely a mozgalom megindítására is illetékes leendő, karöltve oly intézményekkel, amelyeknek a hazai ipar pártolása természetesen érdekelt képezi. A mezőgazdaság és ipar érdekeinek a haszterkesítés terén anyagi támogatási pontjok van, hogy a kibűzött feladatban a harmonikus és sikeres együttes működésnek minden garanciája le van fektetve.

Bizalommal várjuk tehát a husi ipari érdekesítésnek kérdésében a kezdeményezéseket, melyek amellett, hogy az állattenyésztés sürős szükségleteinek szolgálatára hivatják, a hazai iparpártolási programjának is egyik legfontosabb pontját valósíthatják meg.

Mezey Béla.

NÖVÉNYTERMELES.

Rovatvezető: Korpely Kálmán.

A vetőmagtermelés- és beszerzés anomáliái.

♣ A tavaszi vetési időszak bekövetkeztével ismét felszínre kerül a vetőmagbeszerzés fontos kérdése, a mely a gazdára nézve annál közelebbi érdekelt bír, mivel a jelenlegi magas árak minden vásárló gazdát gondolkodásra ejtenek, miként lehetne a jövőben ezen terhes kintadót megbarácsolni. A kérdés megbeszélésénél sajnálatramódot körülmények kell kijelenteniük, hogy a vetőmagjark iránt oly nagy arányú kereslet, mely szerint a fontosabb vetőmagvak a belföldi termelésből nem fedezhetők, a normális gazdasági állapotú föld nem egyeztető és a gazdák között bizonyos iránnyú közönyösségeknek elmaradhatatlan okozatát képezi.

Ugyanis gazdák közönségének a viszonyok kényszerítő hatása alatt igénykiszik régi, kevésbé hasznosító, egyedül a természetével abbahagyható, az okszeri állattenyésztés és talajelőfenntartás feltételeit megkivánó piaczi és takarmánynövények termelése közti arányt kedvezőbbé teszi, egyrészt a termelést változtatást tenni, ami bizonyára fényesek haladásnak tekinthető, — de ha a vizsgálati ezen változással, illetve átalakulással járó kiválmaknak, azt fogjuk találni, hogy ezen kiválmaknak nem minden esetben lesznek eleget.

A növények változatos termelése, egyáltalán a változagsági rendszer behozatala azonos a gazdaság beiterjesztésének fokozására, ami pedig a termelésnek ezen irányra mellett is csak egy lehet jövedelmek. Ha igénykiszik a változatos termelésből járó sok termelés és egyéb költségek a minimumra redukálni. A változatos termelés költségei közt igen nagy számmal szerepel a különböző gazdasági növények, de különösen a takarmánynövények vetőmagvainak beszerzése, amelytől egy kis jókarratál, egy kis utánjárásal igen sok gazdának módjában állna meg szabadulni.

A vetőmagok megválasztásánál, illetve a vétel útján beszerzés inokoltnak található oly gazdaságban, ahol a kérdéses növény a helyi talaj és éghajlati viszonyok meg nem felelő volta miatt magra nem termelhető. Ezen a bajon segítenie a gazdának nem áll módjában, de éppen az a különös, hogy a gazdák ezen állapot fennállását minden kísérlet kizárásával, tehát a legtöbb esetben minden alap nélküli konstátják is egy kibűzött keresnek e révén a vetőmagtermelés alól oly esetekben is, mikor egyes vetőmagvak ha nem is a legfényesebb, de saját szükségletre elegendő eredményt termelhetők volnaik.

A másik esete a vétel útján való beszerzés szükségességének az, midőn egyes növények a folytonos kiválasztás mellett is annyira elvésznek eredeti a tulajdonságuktól, hogy más, esetleg új félésség beszerzése,

meghosszítása és termelése több sikert igény. Ezen pont körül fordul meg részben vetőmagtermelésnek elhanyagolásának mizériája, mert sok gazda abban akarja kimutatni modern képzettségének és ismeretgazdagságának mivoltát, hogy folyton keresi azon kibűzött magot, melyeken át a mag utánjáról érdek lehet találni.

Nem lehet kétségünk az iránt, hogy az ily irányú törekvés, ameddig az ezüdtudatban, helyes irányelvek szem előtt tartásával történik és a gazdát a modern irányzat lévtúra nem vezet, rendszeres kísérletek tétele mellett a legelőször eredménytlen szokott járni; de a mint a helyes utat letérünk, t. i. az egyszer kísérletek által kipróbált és termelésre alkalmasnak bizonyult bűmely magfajléra a kelő megmivelt és kiválasztással való magmonegítés és végül hiánya miatt veszteli el jó tulajdonságait és e végül vagynak kénytelenek folyton magot változtatni, akkor már oly haszontalan kiadáskos bocsátások, melyek sikerrel semmi körülmények közt nem járhatnak és csak gazdasági terheinek szaporítására alkalmasak.

Végül az utolsó eset, mikor a gazda biztos tudatában van annak, hogy a gazdaságának talaj- és éghajlati viszonyai magtermelésre alkalmasak, ennek dacára a vetőmagtermelésnek költségekkel, munkaerő-hiány miatt nem akar foglalkozni. Ezen eljárás már nemcsak mezőgazdaságilag, de nemzetgazdasági tekintetben is ellendőző, mert ezen egy követése mellett nem termelhetik a honi szükségletnek megfelelő mennyiségeket, egyrészt az állam érdeke szenved a belföldön is közönséges termeléstől magvak behozatala által, — másrészt hátrányos ezen állapot azon terheivel gazdákra nézve, a kik nem léven olyan helyzetben, hogy magvakat termelhesének, kénytelenek lesznek magszükségletüket jóval magasabb áron és kevésbé megfelelő minőségben vásárolni, ami a kérdéses magvak termelésből beszerzethetők volnaik, mert tudvalevő dolog, hogy a hazai termékek viszonyaik között általában megfelelőek, továbbá, ez esetben a kereslet nem szűrnélvált túl a hazai kintadót, a beszerzési árak jóval alacsonyabbak s így a gazda szükségletét öncsöb-ben szerzedi be.

Természetesen az alacsony árak folytán a olcsó, lucerna és takarmánynövények mellett többé kevésbé, amin azonban az előrelátó termelő az által segít, hogy a mint a magvak eladására való termelését jövedelmeknek nem találja, a termelést szűkebb térré, esetleg saját szükségleteinek fedezésére redukálja, de ennél szűkebb térré nem szorítkozik, mert így bekövetkezhetik a mostani állapot, midőn a lucerna és takarmánynövények mint a lucerna-magvak árt a hihetetlen magára felerősökött. Így elállunk meg számos más vetőmaggal. Abban a hiszemben, hogy a vetőmagvak beszerzése kevésbé fog kerülni, teljesen elhanyagoljuk a magtermést s csak most látjuk mi megerhetetéseik származhatnak rendk ezen a révén.

A takarmánynövények közül első sorban a olcsó, lucerna és takarmánynövények magvairól, melyekbe nemcsak a nagy- de a kisbirtokos kiterjedt mértékben használnak fel velésre, csak az esetben lehet inokoltó vétel útján beszerzeni, ha a klíma magtermelése nem megfelelő, a hol esetleg a magvak későn, vagy egyáltalán nem érnek be; egyébként érthetően volna ezen eljárásnak kevésbé kettit magvakat drága pénzen vásárolni. Így ugyan, hogy a fenti magvak termelési és elővigyázatosságot, utánjárás, sok költséget is igényel, de az előállítás költség normális viszonyok között mindig jóval kevésbé a megvásárlásra kintadó összegnél.

Tekintve azt, hogy a vetőmagvásárlás nemcsak sok költséggel, de egyszerűsind nagy rizikóval járó művelet, amennyiben nem megvalósul magvak vásárlása által a vetőmagok vételára, esetleg évi félésség is közkára

van léve, a vásárlásnál igen nagy óvatossággal kell eljárniuk; e végűl, kijököjük a magnak azonososságát, tisztaságát, csiraképeségét, csirázási erőlejtét stb. való szavatolást, hogy ily módon egyrészt a magvak vételi és h-sználási értékét megbarácsolhatunk, másrészt hogy elejt visszamér a rosz mag használatra folytján érhető kalamitásoknak.

Természetesen mindezek feltételek között csak az esetben bírhat jelentőségűvel, ha azok megtartásán ellenőrizhetjük. E tekintetben az intelligens gazda tudja, hogy a vetőmagvizsgáló állomások a gazdák vizsgálatát díj nélkül végzik, de jökölők róla, hogy az állomások szabályzatának a gazdák érdekeinek előmozdítását és a kisbirtokosok pedig, a kiknek érdeke hátrányozott mértékben volna óvándó a vizsgálásokkal szemben, meg csak nem is sejtjük, hogy van-e vetőmagvizsgáló állomások és mi célra szolgálnak; innen van, hogy az állomást a gyakorlati gazdának, különösen a kisbirtokosnak csak jelentéktelen részben veszi igénybe, hogy az állomásokon megvizsgál magvaknak legnagyobb része a kereskedők tulajdonát képezi.

Ígaz ugyan, hogy a kereskedők vizsgálatából követeve a gazdák közönségére is háramlathó elony, ha a kereskedők az ily nyert hivatalos adatokat a törvény értelmében használják fel, de ez éppen — tisztelet a kévés kivételnek magának csak reklámot csinál oly formán, hogy hirdeti nagy hangon az állami vizsgálat megvizsgáló, olmozárolt stb. vetőmagot, fel is mutatja a vizsgálárolt szoló bizonylatot, de ennek alapján éadt tiszser annyit magot, mint a melyre a bizonylat voltaképpen vonatkozik. Ezeknek a magvaknak mind arra nézve, hogy hátrások teljes közönséggel vannak az előirt ellenőrzés gyakorlatja tekintetben és nem törekvésnek érvényt szerzeni a törvény rendelkezéseinek, amit nyilvánosan bebizonyított a kassai vetőmagvizsgáló állomás vezetője a „Közledek” mult évi 102. számában megjelent közleményében, melysirtény annak megköv, melyek az állomásokon csak a kassai hatóság megkereste fel az illetékes állomást vizsgálati ügyben; az ilyen lanyha ellenőrzés — ha ugyan annak nevezhető — egyáltalán nem képes az oly sok oldalról jöhető vizsgálásokkal szemben megóvni a gazdák érdekeit s a törvénynek megfelelő és üdvös intézkedése ily módon teljesen hatástalannak maradnak.

Ha az e tekintetben fennálló anomáliákat meg akarjuk szüntetni, amint azt megszüntetni költésességünk, úgy minden módot és rendelkezést álló eszközök fel kell használnunk, hogy a vetőmagvak olcsúsítására vonatkozó törvények, valamint a vetőmagvizsgáló állomások szabályzata annak a gazdát érdeklő részletei a gazdaságosság minden rétegeiben az eddigieknél még nagyobb mértékben terjesztésének. Midőn fentebb mondottakkal nyilvánosságban honi állomások, távolról nem szándékunk és másnak sem lehet szándéka sem joga mindazokat a vetőmagvizsgáló állomások vezetőségének mulasztásán, en felróni, hiszen az állomások mindenike az ország leghíresebbek, ügybűző szakembereinek vezetése alatt áll, a kik nagy elfoglaltságuk mellett is minden tekintetben eleget tesznek az állomások megkeresők kiválmakainak, de ahhoz már a vezetőségnek sem idejük, sem alkalmuk nincsen, hogy az intézmény minél szélesebb körben való megismertetésével foglalkozhassanak.

Nézetem szerint az volna legmegfelelőbb eljárás az intézmény népszerűsítésére és szélesebb körben használatára, ha minden tekintetben a tavaszi vetési idejt közelebbítve minden évben a vetőmageljárásra vonatkozó törvények és vetőmagvizsgáló állomások szabályzatának leg- alább a gazdát érdeklő része, az összes tudomány, gyakorlati és népies irányú szaklapokban közzétételének, különösen hangsúlyozván a gazdák részére eszközölhető ingyenes vizsgálatokat; ugyiszintó hatatos esze-

köz volna erre nére a fenti törvények és szabályzatok kinyomtatása és az így nyert nyomtatványoknak a népies telt gazdasági előadások alkalmával megfelelő magyarázat kíséretében való kiosztása is. Szükséges volna továbbá, hgy az illetékes hatóságok az idevonulók törvények végrehajtására, a visszaélések megelőzésére nagy súlyt helyezzenek, a visszaélést előkövetők meliorat meginteltessenek, a büntetések egyéves esetei pedig éppen olyan erőteljesen publikáltassanak, mint az a bortörvény végrehajtásánál felmerült büntetésekkel történtik.

Ha az állomásoknak ez uton való fokozott igénybevételre a kívánatos mértékben meg kellene, az állomások jelenlegi személyezete a felmerülő munkálatokat elvégzeni képes volna, de az ártizem, hogy ez esetben földművelésügyi kormányunk nem zárkóznék el az állomásoknak megfelelő segédességgel való ellátásá, sőt a szükséghez képest új állomások létesítése elől sem.

Balogh Sándor.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A kőrösi szarvasmarhadíjazás.

A horvát országos kormány újabb szinten nagy gondot fordít szarvasmarhatenyésztésének fejlesztésére. Miként nálunk, úgy ott is azzal vette kezdetét az okserbírói tenyésztés, hogy az egyes fajták tenyészküldőinek megállapítására, a szarvasmarha-állományt a Karasz hegyek közt, az egyháziaké a használati regenerátorul az apró igénytelen hazai „busa”-nak javítására. A sikvidékre, főleg Szalovánbá, podolai marhákat használnak s túlnéki Magyarországról nagymennyiségű bikákat vásárolnak.

Végül még a pinzgau marháknak jut nagyobb tenyészkerület, melynek központját Kőrös és Belovár megyék képezik.

Több oldalról is nyert sűves megbízás folytán alkalom volt a március hó 8-án Kőrösben megtartott szarvasmarhadíjazáson jelen lehetni, melyet közérdeklő voltánál fogva legyen szabad itt ismertetnem.

Kőrös (Krizevac) vidékén a pinzgau marhával több mint 20 éve, hogy a köztenyésztest irányítják és javítják. Talán a kőrösi gazd. iskolából vette ez a mozgalom első impulzust, melynek gazdaságában e fajtát honosították meg. Az elmúlt husz év munkája, megítélésik eredményein, különösen az utóbbi évek sokat lendítettek tenyésztestükön, mióta az országos kormány a direkt Pinzgau-ból és Mollthalból importált tisztavérű bikákat főleg Kőrös vidékén osztja ki igen mérsékelt áron, amennyiben 25—50%-át fizetik csak meg a beszerzési árnak. Kőrös vidékének favorizálásával az elmozdult, hogy elsősorban itt létesítsenek magoknak jó tenyészanyagot, mely az országos tenyésztest továbbfejlesztésénél forrástul legyen kibeszálható.

E czélunkat már is elérték, miről a március 8-iki díjazásuk telt tanúság, amennyiben 183 örök sly egy 1—2 éves tenyész-bikát vezettek elő a kiszagadt, amely a szigorú kritika előtt is bátran számíthat elismerésre. A díjazás terminusának korúsága arra vezetendő éven vissza, hogy a köztenyésztest részére alkalmas bikaanyagot vásárolhassanak egy kormány, mint a Közégek. Tulajdonképen sly tehát a bikavásár s ezzel összefüggő a tehén- és iszódíjazást összeköti. A korai, még hideg időjárás azonban hátrányosan befolyásolta a tulajdonképeni díjazást, mért is, mint hallottam, már a jövőben külön tartják meg bikavásárjukat s későbbre halasztják a díjazást.

A felhajtott bikákat a bíráló-bizottság szemügyre veszi s a javát külön állítatja, melyre aztán megindul a vásár. Az országos kormány 17 drbot vásárolt átlag 296 korona 20 fillérről. A legolcsóbbat 220 koronán, a legrágábbat 430 koronán vásárolta s mindenki tulajdonosnak még 5 korona jutalmat adt.

Vásároltak aztán közégek 14 darabot 300 korona átlagáron.

Ezek az árak, tekintve az anyag minőségét, másrészt a vásárlásokoz czédlát, alacsonyoknak tetszenek s nem nagyon alkalmasak a kiszagadt bikaanyagok kedvét nagyon mértékben felkeltő, különösen ha még tekintetbe vesszük, miszerint a legjobb bikát tenyésző gazda is csak azon elismerésért részesül, hogy állatját mérsékelt áron értékesítette. Nálunk e tekintetben a bikavásárok sokkal szerencsésebben oldottak meg, mert a gazda nemcsak állatjának eladására számít, de azonnali jelentékeny díjek elnyerését is reméli, mi bizonyára nagyobb rugóztát fogja képezni a tenyésztest fejlesztésének.

A kőrösi díjazásra elővezetett árnagynál oly seép *Fajlagyellégek kiegyenlítését, konfirmálás volt célul tűzve, hogy az szalvánban megjelöljék.* Hiányzik azonban még a *testnyagok és a tej* s működésköz a két hiány pótlására mégis korainak tartják, még mindig a fajtagyellégek kiegyenlítését véglik elsősorban biztosítandónak és fejlesztendőnek. Ez az olyan formalizmus, mely ellen Pott nem ok nélkül emelte fel a zavart.

Azok a fővárosoké kiszagadt állatai kicsinyek, a tehének átlagulya nem lesz több 400 kilogrammál. Ez a kicsinyég szarvazhaték egyrészt a hazai állatjól, mely a keresztelés alapját képezi, másrészt azonban a takarmányozási viszonyok és a felnevelés körül előforduló hibákra is visszavezethető.

Nem lehet mondani, hogy állatokat rosszul tartják s a nagyszámban elővezetett állat között állag volt gyengén táplált példány, pedig a márciusi szemlélés ez is elismerésre méltó. Úgy látszik a horvát kiszagada szereti állatját s szeméjait nem kiméli tőle. Casahogy réjtéik nedvesek, mélyen fekvők, valami jó szénájuk nem teremhet.

A horvát országos kormány a takarmányozást előmozdítására megtele a kezdeményező lépéseket hogy a takarmánytermelést előmozdítsa, egyes gazdáknak most évbén ingyenzem, ez idén mérsékelt áron osztottat ki löheromgát, mely nálunk kitűnően díszlik. A löheré s általában a takarmány termelés meghonosítása az abrak takarmányok megközelítése népkéül oly fontos feladat, mely kellőleg algy megnyitandó. Mivel a legelőndő és takarmányra fogynak rendelkezni, a ma még hiányos testnyagok javulni fog, különösen ha az okseri felnevelés körül teendőkre is figyelemzetük majd népkéit, mint az nálunk ma már hála Istennek megtörtént.

A másik nagy hiány, hogy a tejtermelést csaknem egészen figyelmen kívül hagyták, a mi nem kis kár, mivel ha az elmúlt évek munkája által erre figyelemmel lettek volna, ma előbbre volnának.

A Kőrösben elővezetett anyag között azonban alig lehetett egy-két tehentől találni valamire való tejlő jeleggel. Ennek magyarázatát különben az is képezheti, hogy a te értékesítésére eddig gondot nem fordítottak. Főleg ökrököt neveltek, melyeket a kőrösi, gradai, verbovei, szveti-iváni vásárokon jó árákon értékesítettek, mivel ezekre nemcsak a hazai, de különösen ausztriai, morvországi és magyarországi hízelők is szivesen előlatoznak s szerzik be itt szükségletüket. Ilyen hízelizálágit, szép fiatal ökrököt a bozjorvianál Álambirtokon is láttam, melyeket mint előrendű árut vásárolnak müncheni kereskedők.

Czédlük eddig lehetőleg szép ökrök nevelése volt s ép ezért, nem egyszer merül

fel náluk az eszme, hogy nagyobb testelőrése czédlőből meglová, ma már értékes pinzgau anyukakra, szimmenthálkra használjanak.

Részemről ezt nagy hibának tartanám. Ahól a pinzgau tenyésztest hosszú évek munkájával oly fokra emelt, mint nálunk, az irányváltoztatás kapkodást jelentene. Nekik, nézetem szerint, már meglovó anyuakat kellene nemesíteni, amit előérhetnek az okserbírói tenyészválasztásánál, népies előadások tartásával, a takarmánytermelés meghonosításával a díjazások rendszeresebbé tételével és az szövetkezetek alakításával. Ma még azonban egy szövetkezetük sincsenek. Ez a szövetkezetek maguk után vonják az értékesítés javulását, a gazda jóvedelomszaporozatát, ami ismét a tenyészanyag jobb anyagozását s annak folytonos javulását vonja maga után.

A szimmenthálkra való átmenetet különben, ami oly nagyon kísért náluk, már csak azért is elhárítottam tartatnám, mivel csak kezretai a divatnak hódolva, nem számolnak körülményekkel.

A horvát kormány ma a pinzgau tenyésztest nékben előmozdítja azáltal, hogy évenként tekintélyes számba tenyészbikákat importálhat a közeli Pinzgauból, amely tisztavérű, vérszárdal állatok rohamosan fejlesztéhek köztenyésztestükön. Ezek az importok nem is kerülnek nagy áldozatba; így pl. múlt év őszén, midőn nálunk jártam, érkezett meg mintegy 60 dr 1—1¹/₂ éves bikákat, átlagáron hazaszállítva került ez nekik 115 ftára. Ezeket kileteleve, kondíciózba hozva kapják a községek s az ilyen igazán jó, kézz anyag nem kerül nekik több 150—160 ftárnál. De ennek a szűkös mennyiségnek is a minőségű szimmenthál bikákat, ha csakugyan a szimmenthál irányra történnek át.

Nagy áldozatok árán lassu eredményt várhatnának s a már elterjedt szilárd pinzgau vért a szimmenthálval nem egyhamar tudnák átfórnálni.

Míg ha a megkezdett irányban haladnak s azt intenzívebben fejlesztik, nem remélt sikereket érhetnek el rövid idő alatt. Fejlődési feltételeik sem hiányzanak hozzá. Kormányuk nagy jóakarattal s pénzbeli áldozatokkal támogatja őket. Társadalmi tényezők is nagyon hozzájárulhatnak ehhez. Országos gazdasági egyetletük jól szervezettek és sok taggal bír. Az egyes filialékre oszlik, mindenik meglehetősen alul működésük körrel, előnkéit, tükár-al. S a kőrösi filialé, melynek működése köre épen a pinzgau marha tenyészkerületébe esik, oly előnkéit bír Drobubecky Gyula görögkeltű püspök személyében és oly kitűnő Grabo gazd. A püspök a tenyésztest meglátásánál felütnéket szer reményeket egyetletük, czéljalk felvirágoztatásánál.

Mint idegent is öröm töltött el, látni egy főpászort, ki híveinek nemcsak lelki, de anyagi dolgait is a saját lelkéit viseli, kinemcsak névleg előnk, de a ki az aktív munkából is követeli a magdát.

É mőtőlósága, ki Ungvárról került Kőrösre, azt mondotta asztalánál: ha közöttünk magyarok és horvátok között nincs meg az a jó barátság, az az ősszagnak, aminek lenne kellene, annak oka abban keresendő, hogy kesvély ismerjük egyómbat s szükségesséket tartja, hogy ismerkedjünk.

Még csak egyet, jellemzésül.

Nem akarták meghagyni német nyelvű választamot. Magyarul kellett beszélnem, a püspök fordított, de szóról-szóra horvát nyelvre.

Hozza Iszen horvát testvéreinket s a testvér név nem legyen ajkunkon egyik részről sem pusztá szó.

Ujhelyi Imre.

növény tudomlajom egy sem előlé, mi annak vetése ideje, módja és igényei a talajt illetőleg?

3. Milyen a csomós ebr mivélője módja és talajainja?

4. Vörös herét óhajtanék trágyázott földben védőnév nélkül vetni. Remélhetek-e arról az idén a legkedvezőbb időjárás mellett trágyát?

Sz. J.
176. kérdés. Mult évi buzavetésemre a lőhere úgy is nagy előnyt hozott, hogy miatt teljesen kipszult. Összel ismét buza lesz azon táblára vetve. Kérdem, hogy ha ezen elég porhanyós, tartós földet 2—3 hüvelyknyi extrátráport felporhanyítanom és védőnév nélkül hőheremagot vetnék rá, két holdanként hány kg. magg kell bele és kapatakos-e róla esélyes kétszer kaszálom után takarmányt, hogy még ősszel egy szántásba búzával bevethessem? A kérdéses tábla harmadéke lett megtrágyáza. **V. G.**

177. kérdés. Számíthatok-e arra, hogy az idei tavasszal vetendő szűszöbökönny, ha az évi folyamán zöden fog kaszáltni, jóvé ére is takarmányt adjon? Vagyis a szűszöbökönny csak ősszel vetve tele-e a szűszöbűvel-e? **M. S.**

178. kérdés. Sziveskedjék egy jó komló termelési kézi könyvet ajánlani és azt is tudomásunkra adni, hol kapható Magyarországon (inkább a déli részen) komlótermelőre plánta? **R. I.**

179. kérdés. Hízó úrkemlencze kizárólag és korpát eteték és pedig két rész kukorica-dara és egyrészt gomba korpát vegyítve. A hízók a harmadik hónapban vannak; darabjok átlag ma 650 kg. Kápnak naponta a fent emeltt keverékből 4 kilogramm darabonként. Miután a kukorica ma drágább mint a zab, emellegya szeretnék zabot értőlni és a zab, emelített keverékhez egy rész zabdarát keverni.

Lehetséges-e, hogy a zabdarván is oly gyarapodást érjek el, mint a tengerivel elegendő? **W. M.**

180. kérdés. Mi oka annak, hogy kasca-töltsésként mind megfűdül a kész kis kasca? Különbömben 100 tojás volt és ezek között 70 darabban megdőlvő volt a kész kis kasca, 20 tojás rossz volt, így csak 10 kis kasca lett a 100 tojásból. Értelhetem előttem ez a tömeges megfűdülés. Kötös állat ugyan-igy van a kascaoltás. A tojásnékömennyisége az oka? És ez esetben hogy lehetne ezen segíteni? **M. S.**

181. kérdés. A földesuram természetgyógyítóban egy több holdas fizetőtelvény van, mely már ugyan régibb keletű, de rendezés, azaz szakszerűen csak múlt ősszel lett nyüzse és tisztítva. Hogyan kell az ilyen fizetőtelepet szakszerűen kezelni? A közönséges kosarak- és fónyosokhoz való fűzvésszőt hol és milyen átlagos arán lehetne kilogrammonként értékesíteni? **F. K.**

Felvet.

Szecsziroktermelés. (Főlelet a 170. sz. kérdésre.) Az olasz szecszirok mellesle ugyan ismét a jövedelmező növények sorában kezd helyet foglalni, a mennyiben a jönnémszőz cizroszkál métermászajáért 11—13 ltrót fizetnek, a ki azonban még nem foglalkozott a szecszirok termelésével, annak azt ajánlom, ne fogjon hozzá azonnal nagy területen termeléséhez, mert gyakorlatlan munkások ismeretlenségűen s készülő csodálat okozhatnak. Helyes továbbá egy spréjrával előzetesen szerződést kötni, melyben a feltételek költi vannak írva, mert egyes gyárak a finomabb, mások ismét a vastagabb szakált keresik stb., mely szerződésben körtől van írva, mit tart a gyáros jönnémszőzű szakálának s ennek métermászajáért mit fizet s mikor kell szállítani stb. Szecszirokgyárak vannak Orosházán, Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Debreczenben, Budapesten stb.;

a magyar kereskedelmi részvénytársaság is vásárolt és szállít cizroszkálakat a külföldre.

Megjegyzem, hogy eladás céljából való termelésnél, csakis az olasz formájú cizrosk szabad termesztés, csakis ezt főgenk a gyáros megvenni.

A szecsziroktermelés feltételeinek részletes tanulmányozására ajánlom Szalay János: „A szecszirok termelése” című ki munkáját, melyben az előzetes vizsgálatot, a hol a szükséges adatokat mind feltalálja.

Megjegyzem, hogy vetése május 15—8-ig nem késik, ámbár legjobb április hó folyamán (homokon ápril első, agyagon ápril második felében) van. Ha biztos jönnémszőz vetőmag rendelkezésére áll, akkor a vetéssel nem késéti el. K holdanként 6—3 kg. magot kell szántani 40—45 cmes sortávolság mellett. **R. R.**

Lucerna után lőhere. (Főlelet a 171. sz. kérdésre.) Ha a kényszerítő okok úgy hozzák magukkal, hogy az ideőlőt kirtkolt lucernás felbőre válik szükségessé s a lőherét más körülmények között is, akkor még hirtettségűtől félni nem kell, különösen ha a lőherét költött természetű s a lőherét kitűnően megismerő talajon, annál kevésbé, mert a here 2 évnél hosszabb ideig ugysem marad meg a táblában; a lőhere lekerülté után természetesen, legalább 4—5 évig, herét jelzett táblán termelni nem szabad. A lucerna felbőréssel terbe veté talajalkotásának teljesen megfelelő s a védőnévnyűl szereplő lőhere is jó helyet fog találni, ámbár minőségileg (ha sörtrápank lehet lennie) kissé szenvedni fog. — Kérdés, nem lenne-e célszerűbb védőnévnyűl a korán lekerültő zabos bikknyót választani. **K.**

Fűmákeverék. (Főlelet a 172. számú kérdés.) A fűmákeverék előállítását, melyre egy agyagtalajon leginkább marhák részére lehetőséget kaszálót illet, ezen célra tökéletes keveréket ajánlhatom:

Dactylis glomerata 5 kg. Lolium perenne 4 kg. Phleum pratense 3 kg. Agrostis stolonifera 1 1/2 kg. Trifolium hybridum 1 kg. Trifolium repens 1 kg. Poterium sanguisorba 3/5 kg.

A keverék az egy kat. holdra szükséges magmennyiséget tünsteli fel. A keveréket még most az ősi buza közé vetni nem késő, megjegyzem, hogy ennek sorvetőgéppel kell történnie, a vetés után hengerezze. Ez a manipuláció a buzának egyáltalában nincs ártalmár.

A mi a magasfevűsű költött homoktalajon (?) lehetőséget pászitot illet, itt fődolog minél többféle fűnek keveretét elvetni, mely célból saját tapasztalataim szerint következő keveréket ajánlom, a mennyiséget k holdanként érve:

Lolium perenne 5 1/2 kg. Avena sativa 70 kg. Agrostis stolonifera 1 1/2 kg. Poa pratensis 2 1/2 kg. Dactylis glomerata 2 1/2 kg. Antoxanthum odoratum 2 1/2 kg. Festuca rubra 2 kg. Trifolium repens 20 kg.

Feltéve, hogy a gyept a vetése évében egyhátszszor megöntözzük és a fejlődő fűvet gyakran lekasználjuk, akkor annyira megőrösömbökkel kevertől lehet, hogy a fűvet még egy évig fog alkotni, melyet öntözni már nem is kell.

Köztébb homokon (száraz fekvésben) ily módon egy év alatt sűrű, erőteljes gyept sikerült létesítenem. **Vy.**

Murokéra vetése. (Főlelet a 173. számú kérdés.) A murokéra erőteljes fejlődésére pontosan kétféleképpen lehet, gyomtisztas a jó erőben álló talajt kivá. Miután a murokéra gyökere mélyen nő a földbe (és ekkor a szárazságnak is kitűnően ellentáll), a talaj mély porhanyítása fontos dolog. Miután fejlődése közben kapálni kell, legjobb sorvető géppel elvetni 40 cm. sortávolságban; vetése ú. n. dírvőzöl, magot kell használni s ezt is kevésbé, mert a földet nem kell megművelni, hanem nagyon sekélyen szabad alátakarni, vetés után pedig hengerezni kell. A vetőmagkészlet kat.

holdanként 2—4 kgr. között ingadozik. Vetni lehetleg korán tavasszal, két holdanként.

A murokéra eleinte igen lassan nő, a gyom könnyen elnyomja, a mélyt is a kapadásra gond fordítandó, a meléti szükség szerint többször kell ismétlni. A második kapálás alkalmával egyezni kell oly módon, hogy a növénytávolság 20—30 cm legyen ki. Az esetleg felmagzott répa virágos hajásait le kell vágni.

Miután a murokéra a fagy iránt nem érzékeny, kizsédése késő ősze maradhat, sőt jobb is, mert eltartása amugy is bajjal jár s februrán túl nem igen áll; alacsony s nem széles kupaczkok kell rakni vagy szellős, száraz pinézbe, verembe rákötözni.

A murokéra ősszel kell kiszéni a földből, a mi megjelölésben lassu s költséges munka, ellenköz esetben azonban beletréki gyökere a földre.

Magteremelésnél ép úgy járunk el, mint a takarmányrépánál, vagyis a kidolgozott s áttelelt murokot kell kiltetni magteremelés céljára, magot lehetleg tisztán s a másodévi esztendőben hozza. A vetés évében felmagzott muroknak magját ősszel vetni nem szabad. **K. K.**

Ősi buza fogasolása vagy hengerezése. (Főlelet a 174. sz. kérdésre.) Azt mondhatjuk, hogy rendes körülmények között az ősi buzát tavasszal fogasolni kell, a henger csak kivételesen használható, ha a henger nem volt eddigleg megfordítva volt a tulajdonban a henger használt tavasszal, újabb időben azonban mindinkább a fogas alkalmazása lép előtérbe.

Hengert kell használni tavasszal, ha az ősi buza felmagzott vagyis ha a száraz fagy váltakozó hűvös föltételek a buza szárítását s gyökereinek egy része kizuztatott a földből és jóformán takarítottan. Ilyen esetben fogas használni hiba lenne, mert a vetésben nagy kárt okoznának; it a henger lesz helyénvaló, hogy a takarítatlan füvetek visszazsúrosítsa a földbe s utolag megkereskedni biztosítsuk. Ezen munkát lehetőleg kassza s a másodévi esztendőben a kassza a mint az talaj kikukásztása megengedi, mert az nyíhe, csapadékos időben a megeredés biztosabb. — Tavasszal a hengert kénytelen használni a gazda oly esetben is, ha földje a helytelen mivélés következtében túlságosan rögs, mikor is az aratás megkönnyítése végett hengerrel járta meg földjét, hogy simább föltellett nyerjen. — Másútlóben azonban tavasszal a fogas használata lesz helyénvaló, nem pedig a még igen sok helyen teljesen indokolatlanul használt henger. — A fogasolással ügyelni kell arra, hogy a talaj kötöttségének megfelelő ily sulyú fogas használjunk, mely biztosan és nyugodtan jár a földön, azon nem ugrynál meg, hanem egyenletesen járhat teszünk. Hogy a fogasolást után egyhány napig a vetés rossz képet mutat, az ne agaszson bennünket: rövid idő alatt a fogasolt vetés a többlet elhagyja. — A fogasoláshoz hozzáfogunk, a mint az időjárás anyira felmelegedett, hogy nagyobb éjjeli hánnyal taratunk nem lehet, mert a henger rúdesen április havában, a kora tavasszal kezdve a munkát.

A fogasolást után a hengert csak kivételesen esetben fogas használni, mondatnam igen ritkán. — Ha a vetés megfogasolása után, tartós, erős, száraz szelek lépének fel, indokolt lehet a hengerezés a fogasolással megbolgatott szártörök védelmére. Ennek szükségét a fogasolt buza sűrűségénél is meg kell eldönteni, legelőleg más esetekben haragos zöld szokott lenni. — Mondom azonban, hogy ez igen ritkán bekövetkező eset, mért is kimondhatjuk, hogy a henger az ápolásnál csak kivételesen, a fogas ellenben rendszeresen használt eszköz kell, hogy képezzen. **K. K.**

Bírbóher, csomósébr, vörőherre vetése. (Főlelet a 176. számú kérdésre.) A közép-európai takarmánynövények termelését, kimondottan tárgyjal, dr. Rodiczky József, A takarmány-

termesztés kézikönyve" czimű és dr. Hugo Werner „Handbuch des Futterbaues" czimű munká.

Az áprilisan elvételét *bírhókerékű*, mint úgynevezett névényről, a vetés évében teljes *magtermelés* lehet nyerni. Jó érben álló s jól apró munkát talajt javít; sorvetőgéppel 10—11 cm. sortávolságra vetjük védőnévény nélkül, két holdanként 20 kg. magot számitva; vetés után hengerünk. Letakarítása, cseplése oly módon történik, mint a vöröshéránál.

A *csomós ébr* a sovány homoktalaj kivételével csaknem minden talajon megterem: legjobban azért a mélyrétegt, jó érben álló, könnyebb agyag, kötőhész válog-és telvényes talajok; a trágya iránt rendkívül haladatos. Egymagában vetre két holdanként 20 kg. magot kell számitani s minél korábban vetjük el tavasszal, annál jobb. Megjegyzem, hogy — a magtermelését eltekintve — a csomós ébrt jobk keverékben vetni. A csomós ébrt az első években tavasszal hengerzünk, későbbi években fogasolunk. Az idei tavasszal — habár védőnévény nélkül — vetett vörös löherét magtermelés céljából felhasználni nem lenne előnyös, ámbár a magas löheremag arra való tekintettel esetleg kifizethető magát. Korán tavasszal vetre, teljes magtermelés, de ennek lekerültével a vetés elpusztul vagy legalább is erősen megrikül.

Lóheretetés. (Felelet a 176. számú *kérdésre*.) Kísérletim szerint a tavasszal (április elején) védőnévény nélkül vetett löherét a vetés évében két teljes kaszálatt adott és pedig június hó végén az első és augusztus elején a másodikat; a szeptember hó közepé tájára esett harmadik kaszálás még mindig elcsúszhat a szemponthoz tehát a védőnévény nélküli tavasszati vetésnek, (melyet mielőtt béla felene eszközölni) mi sem áll újabán, sőt utána a föld — a mint feltétele példa mutatja — a második kaszálás lekerültével a buza alá még tökéletesen előkészíthető. Sőt, hogyha az augusztus elejére (esetleg már június végre eső) még valék kaszálás után a sarjut szeponthoz hó elejéig fejődni engedni s így szántja le, a buza nem megvetendő zöldtrágya birtokába jutna. Ami a terbe vet talajelőkészítést illeti, az czéljának teljesen meg fog felelni, csak azt jegyzem meg, hogy a vetőmagból a rendesnél többet kell számitani, két holdanként 11—11 kg-ot.

K. K.

Szöszösbükkönyv évelésege. (Felelet a 177. számú *kérdésre*.) A szöszösbükkönyv egyvíny névény vagyis több évre terjedő használatú illetve értékesítése is van zárva. Ha a szöszösbükkönyv zöld takarmánynak végjük le a virágzás idejékor, akkor a sarju — kedvező időben — még egyszer megkaszáható, de az időköz bizonyalan, erre a gazdának számitania nem lehet. Ha magot termelünk, akkor a tartó nem zöddül ki, a tavasszal vetett szöszösbükkönyv zöldtakarmánnyá levágva, nem igen fog még egy kaszálatt adni; erre inkább csak az őszszel vetett, áttelel és tavasszal korán vágás alá kerülő vetésnél számitathunk, midőn a sarju növekedésre — május hó folyamán — még kedvező, nem too meleg idő jár.

Ky.

Kömlőtermelés. (Felelet a 178. számú *kérdésre*.) Egy esetleg Topolyán megkezdendő kömlőtermelés dugványok kaphatók: Martis Lajos nyug. tanítóánál, lakik Lajosfalván (Torontál); a futaki uradalomban; kissé dombos vidékre: gróf Haller János n.-birtokosnál Hévíz, N.-Küküllőmege. Az újabb szakirodalomban kömlőtermelés el foglalkozik Imreh Lajos főnöki helyettes és OMG.-nél s Réty János „Kömlőtermelésé" kapható az E. G. E.-nél, Kolozsvár. Egyébiránt jól teszi kísérletező, ha bővebb szaktanácsért az ország kömlőtermelési szaktanárhoz (Kolozsvár, Gazd. intézet) fordul, ki úgy irásban, mint szóval, a helyszínen késszéggel ad felvilágosítást.

Marhahizlálás zabbal. (Felelet a 179. sz. *kérdésre*.) Budapesti jegyzékek szerint a zab most mintegy 5%-kal olcsóbb s emlelté táptartalma szerint mintegy 15%-kal kevésbé hatásonos mint a tengeri, amiből az következők, hogy a hizomaráknál csak akkor czélészter a tengeri zabbal helyettesíteni, ha a két takarmány ára között a mostaninál sokkal nagyobb különbség mutatkozik. Ha azonban mégis zabbal helyettesítjük a tengerit, akkor mintegy 15%-kal többet kell befelö etetni, hogy ugyanazt a gyarapodást érjük el, mint a tengerivel.

Cselki.

A **kacsafókák tojása** feladásának oka. (Felelet a 180. *kérdésre*.) Ezen kellemtel és sajnos, igen gyakran előforduló bajnak több oka lehet. A költőgép költöt tojásoknál a kis fókák befeladásának oka tisztán a költő tojásoknak az utolsó héten való helytelen kezelésében keresendő. A költő-tojásokat ugyanis az utolsó héten naponta legalább 3-szor langyos vízzel permetezni kell, vagy pedig naponta 1 szer 5—10 percig 20—22%-os vízben kell azokat fürösztetni, mindkét eljárást szert kell fogantartatnunk, hogy se tojás héta és különösen a tojás belső pergamentszerv hártálya tit ki ne száradjon, tit meg ne keményedjék, mert ha ez így történik, a kis kacsák a tojás pórúainak összehúzódására következtében épen akkor, midőn életre ébredésük jezeitől korábban már több levegőre szátkészültek, van, ahhoz nem juthatnak s így felháznak a tojásba feladnak; de az oka lehet a befeladásnak a költő-gép rendkívül nagy (38—40%) hőmérséklete is, a midőn tudniük költés napon át a költőszekrény nem lesz szűzöletve, minek következtében a tojásokban szintén nagy hőt kifejő lékezés és a költőszekrény melege a kiscsákok életére csak hátrányos lehet.

A baj tehát valószínűleg ebben rejlik, így nincs más hátra, mint jövőben ezen körülményeket figyelembe venni és azon esetekben, midőn a kiskac népek 2—3 nappal a tojásokban a kiscsákok mozgását látjuk, azok életéről meggyőződünk, ezeket rendkívül nagy figyelemmel kísérni és ha a keltés nap reggelénél előbb a kiscsák is találnak, melyek megrepesztve nincsenek, akkor ezen repedések megfelelő helyen a tojás héját egy gombostűvel megszurjuk, az az csak oly parányi lyukat furunk rajta, a melybe a gombostű vége befelre, de a mely lyukasca épen elégéges arra, hogy azon a kis kacsának életéhez feltétlenül szükséges levegőmennyiség a lyuk felhára jusson, a kacsakökök levérővel felhássa, fejlődését elősegítse s 24—38 óra alatt képessé tegye őt a tojás héjának önérejeből való sztrepesztésre.

Ugyelünk kell azonban a tojások kilyukasztásánál arra, nehogy a gombostűvel a kacsafókák is megsebződjék, mert ez esetben az könnyen elvrezhető.

Ami a 3. oka lehet ezen bajnak úgy a költőgépbe berakott tojásoknál, mint a kottó alatti tojásoknál, az a melegség behatásának épen ellenkezőjében, a tojások megfűlésében keresendő.

A költés 4. hetében, midőn már az embrió eléggé ki van fejlődve, a megfűlés feltétlenül halált okozó s így igen vigyázni kell arra, hogy a tojások a szükséges melegre ne néllőzökjék.

Végre a kottó alatti kacsatojásoknál említett nagy mennyiségben való befeladásnál valószínűleg szerepet játszott a penészes számban és szénában előforduló „*Aspergillus fumigatus*” nevű penészes gomba, melynek meglátásához a kacsafókák a tojás-héján annak bel-és-belső behatolási és a már életre ébredő embriót megölni.

Különösen előfordul ez az eset a kacsatojásoknál, a melyek tapintata zirosabb, a zirosagg pedig a gomba-mycélium fonalainak életképességét nagyon elősegíti.

bl.

IRODALOM.

Nádudvari uram vasárnap beszelgetései.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter urunk a kiscsákok éveléséről kelt nagyszámú interjúkésze között, a szakmunkások népies irányban való terjesztése szintén figyelemre méltó helyet foglal el.

A czél, kiszagzándk részére egész kis gazdasági szakirodalmat teremteni oly módon, hogy éjszárunknak megfelelően, a mezőgazdaság minden ágába könnyen betekintést nyerhessenek.

Ezen czélt szolgálják Tormay Béla szerkesztésében és a földmívelésügyi miniszter urunk támogatásával megjelent „Nádudvari uram vasárnap beszelgetései” czimű munkának fizetés kiadványai, mely fizetek 2—2^{1/2} nyomatott ívnyi terjedelemben időszakont jelennek meg és a gazdaságban tudnivalók egy-egy ágát ölelik fel egyszerű, természetes, könnyen érthető, népies irányu modorban, tulymokban párbeszéd alakjában.

Ezen kiadványoknak most megjelent IV-ik fizetése a kiscsákok éveléséről kelt, a dohány mendenki szerint; Nádudvari uram elmondja tehát, mit szabad és mit nem szabad tenni, hogy dohányunk így legyen. Hazánkban a dohányt nagy kiterjedésben, mintegy 70,000 hekt. holdon termelik és pedig tulymokban feles dohányterületekkel való kezelésben. Így bizony legnagyobb részben a dohányterületek egyeztetőül, szakpéztetésűl, a földmívelésügyi miniszter kezébe van utyvolván a garda sorba létéve. Nádudvari uram vasárnap beszelgetéseinek IV-ik fizete nemcsak a dohánytermelő kiscsákoknak, hanem a dohánykereszeknek is szől.

A dohánykereszek szakpéztetésének emelése fontos kérdés, hiszen a gazdasági állományban hangsúlyosnak emel szükségét, többek között a dohánytermelésről írt népies kiadványokat sürgetve. Tormay Béla Nádudvari uramja eleget tenn az kívánásnak. Ajánlunk, ne mulasszunk el ezen ócsó s valóban igen jó fizetéknek megvásárlását dohánykereszeink részére.

A fizet darabonkét 17 krajczárjával az „Atheneum” irodalmi társaságánál Budapesten megvehető.

K. K.

Gazdasági egyletek mozgalma.

A barszegyi gazdasági egylest mult hó 24-én tartotta rendező elköszült Kherndl János elnöklete alatt. Ez alkalommal Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez az egylest iránt tanúsított jó indulattal és hatáthos támogatásával a következő tervet nyújtották: *Az egész ország mezőgazdaságának elvirágztatására kiható rendkívül hasznos és fírhathatatlán mikéntesőrt fogadják Nyugyműveléségi külgyeleinkből hálás köszönetetnek. A sürnyőre a miniszter még aznap köszönete kifejezésével válaszolt. Az egylest mult évi tevékenységéről szó enöki jelentésből megemlítyük az alábbiakat: A gazdasági ismeretek megismerésére a tojás terjesztése céljából tanulmányúri körúndulást rendezett az egylest a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatásával és pedig a kiserő és bábolnai állami ménesbirtokora, amelyen Leváthi László titkár végezte mellett 60 kiscsaga vett részt. A szegedi mezőgazdasági kiállítást ugyancsak a titkár által 50 prazsággal tekintetelt meg, ezen tü népies országos eladókort az egylest a mult évben a megye felhá, veréblyi és garmacszerkesztő járásában rendezte 33 községben 3800 halottal részvételével; az előadások alkalmával 1800 drb népies nyelven írt gazdasági olvasmányokot tartalmazó fizetést osztottak ki. Felémítyük itt, hogy az előadások*

anyira felkeltek a kiszáradkán az egyesület működése iránt való féltelőséget, hogy a mult év folyamán 20 község lépett be az egyesületbe alapító taggal. Elnök tevékenységét fejtejt ki továbbá az egyesület *szövetkezési eszmék fejlesztése* terén; megalakította a gram-szent-györgyi hitelszövetkezetet, mely az idén már szép anyagi eredményt mutatott fel, ezenkívül N.-Szecsen, Bessenyő, Zsitva-Gyarmaton, továbbá a lévai és verebelyi járásokban van jelenleg a hitelszövetkezetek egész hálózata alakulóban, melyek még csak *éves* folyamán megkezdik működésüket. Rendezett a barmegyei lótenyész-bizottságnnyal karöltve Nagy-Kálnán ló- és szarvasmarha-kiláttást. Az egyesületnek jelenleg 198 tagja van, 111 alapító- és 85 rendes tag.

A Biharmegyei gazdasági egyesület és a nagyváradi hegyi választmány f. 6. május hó 27-én Nagyvárad város szőlőtelepen *permetező-kiláttást és verseny* rendezt. melynek szervezte a következő: A kiláttástan célja működésben lemutatni és megismertetni a permetezőgépeket és eszközöket. A kiláttástan és versenyen részt vehet minden bel- vagy külföldi iparos, vagy annak képviselője, ki ezen szándékát a Biharmegyei gazdasági egyesület titkári hivatalának (Nagyvárad, Nagy-Sándor-utca, Elemér-ház) május hó 10 ig szabály-szerűleg bejelenti. Bejelentési ivelkek a titkári hivatal készséggel szolgát. A kiláttástan és versenyen bemutathatók a permetező különböző nevei, azoknivil porlasztók, futatók és más haszonélő gépek és eszközök. Bemutathatók továbbá olyan eszközök is, melyekk a permetezést tökéletes gépek híján rögtön eszékben eszközönli lehet. A gépek bemutatási kötelesek a rendelkezésekre bocsátott folyadékkal és anyaggal permetezni; — a permetezést saját embereikkel is eszközölhetik. A gépek a szőlő permetezésénél lesznék kipróbálva, ezenkívül nagy suly lesz feltette azon permetezőkre, melyekk gyümölcsfák is könnyen permetezhetők. A permetezőhöz szükséges anyagokról a rendező bizottság gondoskodik, mely célból minden kiállító minden gép után 1 korona díjat fizet, melyet a bejelentéssel egyidejűleg beküld a Biharmegyei gazdasági egyesülethez. A kiláttásra és versenyre az alábbi díjak vannak kítelve: 1. díj: arany érem. 2. díj: ezüst érem. 3. díj: bronz érem. A díjak és eszközök feletti bírálat a kiláttást egy nappal megelőzőleg május hó 29-án fog megejeitni. A bírálat reggel 9 órakor veszi kezdetét a még aznap be is fejeztetik. A bíráló bizottságot a rendező bizottság kiváló szakemberekből alakítja meg. A bírálat eredményéből közzé minden díjból több érem is lesz kiosztva. A bíráló bizottság tagjai ellen felebbeszedés nincs helye. A gépeknek egy a vasutamt mint a vasút közelében levő városi szőlőtelepre és onnan vissza való szállítási költséget a kiállítók viselik. Barménemű felvilágosítást a Biharmegyei gazdasági egyesület titkári hivatala készséggel szolgát.

A pestmegyei gazdasági egyesület a f. hó 9-én tartott tanácsi közgyűlésén a vasutamt be mult évi működéséről. A *mezőgazdasági ismeretek terjesztése* céljából a kiszáradkák részére a megye 54 községében 79 előadást

tartott 4095 hallgató előtt, kik között 1334 drb népies ismeretterjesztő füzet s az 1898. évi népies előadások gyűjteményeinek 1500 példányt osztott ki; az előadott tárgyak szemléltetésére tételt végezt vettők készült szerzett be az egyesület; Halason és Czegleden állandó *mezőgazdasági tanfolyamot* rendezett. Az állattenyésztési tórná való főbb működését az *apálat-vizsgálatoknál* való közműködés, *apálatbeszerzés és kiállítások s állatgyógyászat* rendezése képezte; szarvasmarha-díjazást öt helyen tartott, és pedig három helyen pártakák, két helyen magyar fajta marhák díjazásával; Vörösváron *állandó állatdíjazás rendezését* határozta el az egyesület, mely által egy állandó tenyész-állatvásár alapját óhajtja megvetni; *lódíjazások* öt helyen tartattak. Rendezett a mult év folyamán a bábolnai és mezőegyházi ménestörökora *tanulmányi kirándulásokat*, amelyekben 83 kiszárad vett részt. A mezőgazdasági tórná való működése körülbelül felemiljük egy 30 kat. hós *mintá parasztagaság létesítését*. A szőlőmívelés fejlesztése érdekében a *borlétesítési szövetkezetek* létesítése ügyében fejtett ki élnék tevékenységét az egyesület. *Az egyesület igazgatóságának* mint *vörömei mezőgazdasági bizottság*, a vörömei mezőgazdasági bizottság szervezéséről szót szabványrendelet értelmében véleményezte a vármegye által áttett sz. sz. véleményezést igénylő ügyeket, végezte az apálat-vizsgálatok következtében felmerülő adminisztratív ügyeket s ez ügyben ellenőrzést gyakorolt s teljesítette azon feladatokat, melyeket a vasutamt szabályrendelet úgkörébe utal. Az egyesületnek a mult év végen összesen 960 tagja volt és pedig: 203 alapító, 56 örökös, 355 rendes- és 336 kedvezményes tagja.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMRG közleményei.	Oldal
589	
Szőlőmélés és borászati, kertészeti és gyümölcs- termelési bizottságok egyesítés ülése.	589
Népművelés.	
A vetőmagtermelés és beszerzés anomáliái.	592
Állattenyésztés.	
A körösi szarvasmarhadíjazás.	593
Takarmányozás.	
Több gabonát tessünk.	594
Levelésükör.	
Irodalom.	
Nádudvari uram vasárnapai beszélgetései.	596
Gazdasági egyletek mozgalmá.	596
Vegyesek.	597
Magyarok és idegenek.	599
Budapesti gabonaszéde. — Szeszletés. — Köz- ponti vasútszénarúkn átjegyzése s nagyban (a köz. csatornát elemlezzük) árszár. — Állatgyó- gyászok Budapesti szarvasmarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szarvasmarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár.	600
Szerkesztői Észetek.	600

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteményei a VII. ker., Kerepesi út 72. szám alatt kézből megtekinthetők a keddi és az únszerkesztő napok kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. n. 6 óráig.
Hétfő és az ünnepek kint napokon a múzeum zárva van.

A múzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi utcán, a városból Jévet VII. ker. Állás-széles-utca sarkán, a városba ment VIII. ker. Kerepesi-mező-utca sarkán van.

A Gazdák Biztosító Szövetkezeje uj alakuló közgyűlést hirdet. Az első alakuló közgyűlés, mint utolag kint, nem volt határozatképes, mert az törvény rendelkezéséhez képest az aláírók egy negyede nem volt jelen. A szövetkezet működésének felvétele azonban ezáltal halasztást nem szenved, mert a viszontbiztosító társulatok által kívánt alapzabálómódosítások oly lényegbe vágók, hogy azok keresztülvitelére az igazgatóság amogy is egy rendkívüli közgyűlést és különösen alapító ülést hívott volna egybe. Kívánatos azonban, hogy a jelen uj alakuló közgyűlésen az aláírók kellő számban jelenjenek meg vagy amennyiben a megjelenés akadályozva van, hogy legalább a szavazásra jogosító meghatalmazást küldjék be az igazgatóságának.

Gazdatisztói törvények. A gazdatisztok jogviszonyát szabályozó törvényjavaslat-tervezettel a „Köztelek” jelen számának mellékletként megjelenő „Gazdatisztok Lapja” foglalkozik, amelyre olvasóink figyelmét e helyen is felhívjuk.

Fümei vegyiskirleti állomás. A földmivelségi miniszter által Fümeában létesített nagy kir. állami vegyiskirleti állomás működését megkezdte. Az állomás a via Adámich 2. sz. a van s Könyöki Állás kir. fővezérs vezetés alá áll. Az állomás működése a fümei borborozhat ellenőrzése céljából, valamint általában a fümei borforgalom érdekében szükséges borvizsgálatok kivül kiterjed még a mezőgazdasági termények, termékek és ezeknek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. t.-czek végrehajtása körül szükséges vizsgálatokra is. Az állomás díjjegekre azonos a budapesti chemiai intézet, valamint a többi vidéki vegyiskirleti állomások díjjegeivel.

Korparküldemények díjkedvezménye az ostrákr vasutakon. Mennyi küldelmebe, mily sok befolyás érvényesítésére volt szükséges gazdaközönységünknek, míg merrávid helyeken megindult grözni az illetékes tényezők, hogy állattenyésztésünk előmozdítása érdekében s az erőküldeményeknél olcsóbb beszerzésre végezt felteintül szükséges a vasuti vildejdi leszállítása. Pedig a dolog természetéből folyik, hogy ha a gabona és liszt vasuti

Mint legmegbizhatóbb és legolcsóbb

magyar beszerzési forrásra

ajánlható

Mauthner Ödön

os. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapest, VI., Andrássy-ut. 23.

Árpa (takarm. és hánt. ezütköz) jobban volt forgalomba. A vételen egykoron részben hiálalok vettek részt és kevéssé hangulat volt a piacon, részben 10 Ellérrel magasabb árakat fizettek. Minőség szerint 11—11.80 kg. jézárk helyben. Szerb Árpát éváltoztán 11.90 K. három hórát. Minőség tekintetben közelműködési ártás ugyan nemelőg jobb árakat ért el és kisebb mennyiségben budapesti paritásra 12.50—13.90 K. adott el. (Minden 10 kg. kénti.)

Zabban a hét nagyból felében elég bő a kínálat és csak mérsékelt kereslet volt a piacon. A hét vége felé azonban e cikk iránt a jobb érdeklődés állott be, az irántag megtérült és az árak 40 fillérről javultak. Szén és téglaáras szint 10—11.10 Cassa órádót el. Trinárak hányra.

Tengeri rizsban szállár volt. A kereslet áténken alakult, míg a kínálat csak mérsékelt maradt. A határ-olajpác változatlan és inkább gyengült. Tengeri jézárszénnek behatása állott, a hangulat a hét vége felé nyugodtabb ugyan, a mult hétkez viszonyitva körülbelül 15 fillérről magasabb árjegyzések azonban mégis szállárban maradtak. Budapesti paritásra 11.02 K. helyben 11.20 K.-ig jézárk. Minőség ugyan szerb áru májusi közték ellenben, simán csereltett ki.

Olajmagok: Káposztarepében effektív árú e héten nem volt forgalomban; tulajdonosok 36 koronát követelték helyben. Káposztarepén augusztusi csejő és az értéklésben is csökkent. Az árfolyam 25.00—25.80 korona között változott és ma 25.80—25.90 koronáig jézárk. K. Zombor 25.15 K. Berekbék Káposztán 14.50, tarkabab Nagy-Károlyon 17.00, Kendermag helyben 21.—22.—koronáig jézárk. Bükköny 12—13 korona. Muharng 13.50—14.50 koronáig jézárk helyben paritásra minden 100 kilogrammra.

Hévízesség: Babban e héten jó minőségű árúban külföldi származék jobb volt az értéklésben a kínálat is minőségében azonban korlátozott. Törpebab Gyöngecsén 14.50 korona, Félégházán 17.50, gömbölyű Mohácson 14.50, Zomborban 15 K. Berekbék Káposztán 14.50, tarkabab Nagy-Károlyon 17.00, Kendermag helyben 21.—22.—koronáig jézárk. Bükköny 12—13 korona. Muharng 13.50—14.50 koronáig jézárk helyben paritásra minden 100 kilogrammra.

Napi jelentés a gabonazásról.
1900. április 10.

Készáruban ma kb. 50,000 q. került forgalomba. melyekért a malnok csak további 20 fillérről magasabb árakat voltak kénytelenek fizetni. Különösen finomabb buák iránt érdeklődtek, melyek emelva szép árakat értek el. A határ-olajpác ugyan mozgalmass nap volt mint rég nem, a vételök októberi buzában és fedezésék áprilisban mindinkább emelkedő koronák mellett költöztek. A szállár-árak is tekintélyes mértékben április szállárán indult és már koradélután foljárnán ültél 16 koronát, az októberi még 16.08 K. jézárk. Csehország vétékora ma tovább csökkent, úgy hogy az októberi határód 16.18—20 K. ért el. Ugyan-egy a többi határódok: sőt az áprilisi is májusi buza között fennállott 6 filléres report 4—5 fillérről reportját változott. Dél felé került a reakció is a milyen győssan feljohatták a kuszoktat, ugyanlyl mértékben újra lejártoktat az áprilisi 30 fillérről, mely 12 óra felé csak 15.72 jézárk. Dél 1 órákor emelt 15.76—15.78, az októberi pedig 15.82—15.94. Tengeri határoztarón lanya s 10.94 után 10.80—10.82-en zárul.

Ar jézárk 100 kgr.-ra vonatkozó:

Eadtott:	
Buza:	
Tisztelettel:	
400 mm.	31 kg K. 17.15 3 hóra
103	81 " " 17.15 " "
9000	80 " " 17.20 " "
1500	80 " " 17.20 " "
12.70	80 " " 17.20 " "
1400	80 " " 17.20 " "
1000	78 " " 17.20 " "
200	78 " " 17.20 " "
200	79 " " 17.90 " "
100	79 " " 17.90 " "
100	79 " " 17.90 " "
100 mm.	79 " K. 18.50 3 hóra
200	78 " " 18.50 " "
180	79 " " 18.50 " "
100	79 " " 18.90 " "
560	78 " " 17.20 " "
160	78 " " 18.50 " "
100	78 " " 18.50 " "
250	78 " " 18.50 " "
300	78 " " 18.60 " "
150	79 " " 18.90 " "
150	79 " " 18.90 " "
140	78 " " 18.20 " "
1400	78 " " 18.90 " "
100	78 " " 18.20 " "
Délköz:	
2380	74 " " 16.20 " "
2450	74 " " 16.20 " "
1900	74 " " 16.20 " "
160	74 " " 14.50 " "
Félégházai:	
600	75 " " 15.50 " "

Pestmegyei déli:

3500 mm.	70 kg. K. 19.50 3 hóra.
500	79 " " 19.20 " "
150	78 " " 19.20 " "
700	78 " " 19.50 " "
300	78 " " 19.50 " "
250	78 " " 19.20 " "
100	77 " " 19.30 " "
100	76 " " 18.20 " "
500	76 " " 18.90 " "
1000	76 " " 18.90 " "
200	76 " " 19.40 " "
300	74 " " 18.20 " "
1000	74 " " 18.20 " "
200	70 " " 14.60 " "
Bándi:	
830	75 " " 15.50 " "
375	72 " " 15.50 " "
1500	74 " " 15.50 " "
1000	74 " " 15.50 " "
1000	76 " K. 16.10 3 hóra
4500	75 " " 15.80 " "
3000	74 " " 15.80 " "
1000	74 " " 13.90 " "
Szerbiai:	
900	77 " " 15.20 " "

Rozs szállár irántag mellett jó kínálatot, később a lánlyód terminusa való tekintettel ellanyult. Minőség szerint 13.20—5.00 költött helyben paritással.

Árpa gyenge forgalmu tartót árak mellett a hét 11.20—11.50, jobb árúé 12.—koronáig jézárk. A Singer Zsármund, Budapest 150 509 709
Kramer József, Arad 116 83 179
Fr. Teleki Arvéd, Drásov 52 4 56
Veninger Antal, Győr 45 35 45
Földesbuzi J., 3-Gyarmat 102 111 303
Fuchs Flópy és fia, Budapest — 13 13
Nothing Vilmos Budapest — 4 4

Zab változatlan, élénkbb kínálat mellett helyben átvéte 11—11.40 K. elhelyezhető.

Határódok egy órai zárlat:

Buza áprilisi 1900.	15.78—78 —
" májusi.	15.78—80 —
októberi.	15.92—50 —
Tengeri májusi.	10.80—82 —
" júliusi.	11.—11.04 —
Rozs áprilisi.	13.56—58 —
októberi.	13.72—74 —
Zab áprilisi.	10.44—40 —

Szerbiai.

A szarvatskai és héli elején az élelmiszer énk volt és szeszárak úgy azonban, valamint későbbi szarvatska: a multbeli szarvatska szerint körülbelül 11.50—12.00 koronáig jézárk. A közelműködési ártás ugyan nemelőg jobb árakat ért el és kisebb mennyiségben budapesti paritásra 12.50—13.90 K. adott el. (Minden 10 kg. kénti.)

Magyarországi szeszárak kontingens nyeresége

50 filléres árközlésben a múlt héten a többi tétel csak 30.75—37.00 koronáig jézárk. A határ-olajpác ugyan mozgalmass nap volt mint rég nem, a vételök októberi buzában és fedezésék áprilisban mindinkább emelkedő koronák mellett költöztek. A szállár-árak is tekintélyes mértékben április szállárán indult és már koradélután foljárnán ültél 16 koronát, az októberi még 16.08 K. jézárk. Csehország vétékora ma tovább csökkent, úgy hogy az októberi határód 16.18—20 K. ért el. Ugyan-egy a többi határódok: sőt az áprilisi is májusi buza között fennállott 6 filléres report 4—5 fillérről reportját változott. Dél felé került a reakció is a milyen győssan feljohatták a kuszoktat, ugyanlyl mértékben újra lejártoktat az áprilisi 30 fillérről, mely 12 óra felé csak 15.72 jézárk. Dél 1 órákor emelt 15.76—15.78, az októberi pedig 15.82—15.94. Tengeri határoztarón lanya s 10.94 után 10.80—10.82-en zárul.

Ar jézárk 100 kgr.-ra vonatkozó:

Eadtott:

Buza:

Tisztelettel:

400 mm. 31 kg K. 17.15 3 hóra

103 81 " " 17.15 " "

9000 80 " " 17.20 " "

1500 80 " " 17.20 " "

12.70 80 " " 17.20 " "

1400 80 " " 17.20 " "

1000 78 " " 17.20 " "

200 78 " " 17.20 " "

200 79 " " 17.90 " "

100 79 " " 17.90 " "

100 79 " " 17.90 " "

100 mm. 79 " K. 18.50 3 hóra

200 78 " " 18.50 " "

180 79 " " 18.50 " "

100 79 " " 18.90 " "

560 78 " " 17.20 " "

160 78 " " 18.50 " "

100 78 " " 18.50 " "

250 78 " " 18.50 " "

300 78 " " 18.60 " "

150 79 " " 18.90 " "

150 79 " " 18.90 " "

140 78 " " 18.20 " "

1400 78 " " 18.90 " "

100 78 " " 18.20 " "

Délköz:

2380 74 " " 16.20 " "

2450 74 " " 16.20 " "

1900 74 " " 16.20 " "

160 74 " " 14.50 " "

Félégházai:

600 75 " " 15.50 " "

Héromagvak (ölmázrólása.)

Budapest, 1900. április 8-án.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás 1889/1900. idényben, azaz 1889. évi július hó 1-étől a mai napig az által megvizsgált magokrólásokról és termeléseiről a következő magokrólás jelentéseket közli:

Lacrona Lohere Összesen

m e t e r m á z s a	
Mautner (önm.) Budapest...	2312 2509 4721
Háidek (önm.) Budapest...	1318 749 2094
Magy. mag. önm. Budapest...	217 106 1293
Frommer A. H. utód Bpest...	572 544 1116
Vilmos Á. utód Bpest...	150 884 1014
Deutch, Gy. Budapest...	530 460 990
Singer Zsármund, Budapest...	150 539 689
Boros és Szalay Budapest...	240 136 426
Beimel és fia Budapest...	102 111 303
Vilmos Á. utód Bpest...	90 130 226
Szávost Rml, Budapest...	72 147 219
Funkelstein József, Arad...	116 83 179
Radvány és Rónai Bpest...	41 125 168
Hollander A. és Ba Ungvár...	25 116 141
Lamberger Károly Bpest...	58 74 132
Kramer József, Arad...	98 14 112
G. Teleki Arvéd, Drásov...	52 4 56
Veninger Antal, Győr...	45 35 45
Földesbuzi J., 3-Gyarmat...	102 111 303
Fuchs Flópy és fia, Budapest...	13 13
Nothing Vilmos Budapest...	4 4

Összesen: 6811 8394 12535

7 q 7 Trófolim összesen, 16 q Trófolim repens, 1 q Anthyllus vulneraria.

9 q 1 q rémag.

9 q 7 q Anthyllus vulneraria, 10 q Phleum pratense.

4 q 4 q Trifolium repens.

7 q 4 q hazai mezőgazdasági állomás amerikai hereditás magok a magvizsgáló állomás nem ölmázrólás.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nyágyban (en ros) eladott élelmiszerkek áráiról.

Magyar központi vásárcsarnok eladott élelmiszerkek áráiról. 1900. április 8-án 7-óról.

A hét második felében helyi forgalmunk növekedett. A falozlatok szaporodtak, meglehetősen élénk vásárlási kedv is uralkodott, minek következtében árunkat tartósan jó árakon helyezhettük el.

Húsoknál a borjú sőt kerék a piacra és emelkedett a árunk elhelyezhető; hasonlóan keresett volt a bárány is, vadból pedig az óz.

Baromfiaknál a csirke árhahus 76—88, borja 70—84, sertés 82—92 korona között. Prima bárány 14—16, a ostályú 6.00—9.00 koronával elkölthető. Óz 180—200, vadésrés 80 fillér kilogrammonként.

Baromfi-piac folyton szállár: először 280-300, 180-240 fillér nagy tételekben pirosított. Vagyott baromfiak bőven előköttek, az irántag viszonylagos lett; a lya elhanyagolt. A vevő közhöz meg már ide állított iránt érdeklődtek, lya 180, 130, 100—112 fillér kilogramm, postai 180, káppan 300 fillér darabonként.

Tojászárlat a szilárd, amókül, hogy az árak változtak volna. I. szilárd 100, II. szilárd 94 korona.

Vaj kereslet. Tejvaj 2.10—2.20, főzöttvaj 1.00—1.00 K., túró 30—38 fillér között.

Zöldségáraknál eladunk minden salátát és agrotek nagyobb mennyiségben. A koronáért darabját Karaléba darabját 20—40 fillérről ártítottuk.

A gyümölcsöket gyenge, főtés almit 40, azialt almit 60 fillérről értékesítettünk leginkább.

Hivatalos árjegyzés

Budapesti élelmiszeri vásárcsarnokban eladott élelmiszerkek árak. Budapest, 1900. április 9-ól.

Hús és hústermékek. Marhahús I. q. hátúja I. rendű 102—110, II. r. 100—102, III. r. 96—100, eleje I. r. 94—96, II. r. 80—84, III. r. 80—90, borjúhús I. q. hátúja I. r. 96—112, II. r. 88—88, eleje I. r. 88—92, II. r. 80—88, bárány I. darab hátúja —, eleje —, II. r. —, III. r. —, vadászati hús I. r. —, II. r. —, sertéshús I. q. szalonnával budapesti 92—98, vidéki 84—94, sertés mélyi budapesti 84—100, vidéki 84—100, sertéshús porköltével val. —, kocsonyának val. —, füstölt budapesti I. r. —, vidéki II. r. I. q. 100—120, malacok élők, szopók I. r. —, II. r. —, III. r. —, bentesár 0.50—1.00, sonka I. kg. nyers, belső, bentesár 0.50—1.00, sonka füst. csontal 1.00—1.50, csont nélkül 1.20—1.70, sonka füstölt pragyi, csontal 1.80—2.00, csont nélkül 2.00—2.20, kolták I. q. nyers 1.00—1.20, füstölt I. r. 1.30—1.90, szalonna I. q. —, szójtó 90—98, füstölt 106—112, sertésrizs I. q. szalonnával 10—12, hordó budapesti I. r. 106—126, vidéki I. q. belső 260—300, pragyi — korona.

Takarmányiszet Korpa

Szék:	1	2	3	4	5	6	7
Ár: K.	25.60	24.20	22.80	21.30	20.90	20.30	18.10
Ár: kor:	14.10	10.90	8.80	8.50	8.50	8.50	8.50

Etetési czélokra ajánljuk a legjobbnak bizonyult

rizstakarmánytisztunket

vegyi összetétele az országos chemiai intézet és központi vegyikísérleti állomás végyelmezése szerint:

Zsír **13.74%** **Protein** **15.40%** **N. mentes anyag** **47.55%**

Mintákkal és felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Hedrich és Srauss „KIRÁLYMALOM“ Budapest.

AZ

ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

felügyelete alatt álló

KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

kiadásában a következők

gazdasági könyvek jelentek meg:

	árva	kötve
	és	kr.
Cselkó és Kossutány <i>Takarmányozás</i> ..	2.40	3.—
Cserháti Sándor <i>Talajismeret</i> ..	1.60	—
Hilgárd-Treitz <i>Szikes talajok</i> ..	—	0.80
Domokos K. <i>Gazdasági építéset I-ső rész</i>	2.40	—
Szählender Gyula <i>Gazdasági építéset</i>	—	—
<i>II-ik rész</i> ..	2.60	3.—
Szűts Mihály <i>Mezőgazdasági becsléstan</i> ..	2.60	3.—
Cserháti Sándor <i>Okszerű talajmivelés</i> ..	2.60	3.—
Acsádi Jenő <i>Mezőgazdasági Ut-, Vasut- és</i>	—	—
<i>Hidépítéset</i> ..	2.60	3.—
Molnár István <i>Gazdasági gyümölcstermelés</i> ..	2.—	2.40
Beiwinkler Vilmos <i>Fajbaromfi-tenyésztés</i> ..	5.—	6.—
Rázsó Imre <i>Czukorra-épa-magtenyésztés</i> ..	1.—	—

Megrendelések az

Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület pénztári hivatalához
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)
intézendők.

A műveket bermentve küldjük; s minden megrendelés
után 25% engedélyment adunk.

Loárverési hirdetmény.

Nagyméltóságu Örgöf Pallavicini Sándor nr mind-
szent-almói htb. uradalma pusztaszteri ménesében
nevelt lovak, ó. p.:

2 db	3 éves angol félvér	}	kancza
1 „	3 „ lippizai tisztavérű		
1 „	3 „ félvér	}	herelt
2 „	3 „ angol félvér		
2 „	3 „ lippizai félvér	}	herelt
vagyis 8 db	3 éves csikó.		
1 db	4 éves angol félvér kancza	}	herelt
2 „	4 „ „		
vagyis 3 db	4 éves csikó.	}	herelt
2 db	5 éves angol félvér kancza		
2 „	5 „ „	}	herelt
vagyis 4 db	5 éves behajtott ló		
4 db	6 éves angol félvér kancza	}	herelt
1 „	6 „ „		
vagyis 5 db	6 éves behajtott ló.	}	kancza
8 drb	idősbb angol félvér		
1 „	„ „ lippizai tisztavérű	}	kancza
1 „	„ „ félvér		
3 „	„ „ angol félvér herelt	}	kancza
vagyis 13 db	idősbb ló.		

Mindössze 33 db ló

ápril hó 19-én d. e. 10 óraker

a pusztaszteri gazdaságban (vasutállomás Kistelek) tartandó
árverésen elő fogmak adatni.

Az angol félvérek Vészmadar, Ürmény-Nonius, Ostroger
és Northstar; a lippizaiak Maestoso és Plutó ivadékok.

Csongrád-Sándorfalva, 1900. márcz. 31.

Urad. főintézőség.

706

Mc Cormick Harvesting Machine Company.

Chicagoí aratógépyár.

Kévekötoaratógép. Marokrakóaratégén.

Fúkaszálógép. Szénanyújtó-gereblye.

Kaszacelesítő. Kévekötozsinag.

Nemrég nyitottuk meg Budapesten új üzletünket és azt magunk vezettük egyene-
sen saját kezünk szerint. Ezen időnyben szolgálhatunk tiszta manlikötésinaggel,
melyet chieagó gyárunkban gyártottak.

Képes Árjegyzőkönyvet és útmutatókórri tessék az alul jelezett címhez fordulni:

Mc Cormick Harvesting Machine Company.

WILLIAM J. STILLMAN, igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 38. szám.

Impregnált csillag jegyű

takarmány répa-mag

Mintegy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a szabadalmazott eljárással impregnált takarmányrépa-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők néhány zsák csillagjegyű répamagot rendelnek és ha ez elkelet, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak a csillagjeggyel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és impregnált takarmányrépa foglaltatik, székségsenek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönséget értesíteni, miszerint a valódi csillag * jegyű

Olajbogyó-alaku takarmányrépa.

impregnált

takarmányrépa-magvak

Magyarország, Felső- és Alsó-Ausztria valamint Móraország részére kizárólag egyedül csak a

Mauthner Ödön

es. és kir. udvari szállító magkereskedő czégnél

Budapesten VII. ker., Rottenhiller-utca 33. szám és VI. ker., Andrásy-ut 23. szám kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, egymint

Sárga Oberndorfi,	Sárga Eckendorfi,
Vörös Oberndorfi,	Vörös Eckendorfi,
Sárga olajbogyó,	Sárga Mammuth,
Vörös olajbogyó,	Vörös Mammuth,

melyek mint említettük, — Magyarországon egyedül csak a

Mauthner czégnél

kaphatók, különösen kitűnnek azért, hogy

1. csirázási energiájuk erősebb. Magas csirázó képesség mellett, gyorsabb és erőteljesebb a kikelésük. Kitűnnek továbbá
2. a fajtáknak fajazonossága által, tudniillik alakra és színre nézve,
3. a magvak leggondosabb tisztítása és végre a meglepő nagy termás által.

Jaensch Gusztáv és Társa

ascherslebeni (Északnémetország) birtokosok és magtermelők.

Mammuth takarmányrépa.

Előzetes az új országos... az a... az a... az a...

KIS HIRDETESEK

Értesítések... az a... az a... az a...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Számtartói... az a... az a... az a...

Tehénész gazda,

keres... az a... az a... az a...

Irnok

275 koros... az a... az a... az a...

ÁLLÁS KERESŐK.

Ispáni

egy elendő... az a... az a... az a...

Pályázati hirdetés.

az új... az a... az a... az a...

12 évi

szolgálat... az a... az a... az a...

Gazdatiszt,

keres... az a... az a... az a...

Földműves iskolát

keres... az a... az a... az a...

Irnoki

1800... az a... az a... az a...

Gazdasági

275 koros... az a... az a... az a...

Gyógykezelés

az a... az a... az a... az a...

Földműves

1900... az a... az a... az a...

Főtechnésk

az a... az a... az a... az a...

Füzet ember,

keres... az a... az a... az a...

Kos-eladás,

200... az a... az a... az a...

ELADÓ.

1800... az a... az a... az a...

Hampshire

Down kosok

eladó... az a... az a... az a...

SZŐ LAJOS

608... az a... az a... az a...

Hogvétele

keres... az a... az a... az a...

Fenyészanya

eladó... az a... az a... az a...

Berkshire

keres... az a... az a... az a...

Kos-eladás,

1800... az a... az a... az a...

növendék ökor

és üző borjakat

keres... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Kos-eladás,

200... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Kos-eladás,

200... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

ÁLLATOK.

Eredeti Rambouillet kosok

157 mindenkor nagyobb mennyiségben...

Berkshire... az a... az a... az a...

Kos-eladás... az a... az a... az a...

Eladó... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Vöröstarka

tinó és üző

teljesen prima... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Vetőre

keres... az a... az a... az a...

Tenyészőrnő,

keres... az a... az a... az a...

Kos-eladás,

200... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

Ispáni

keres... az a... az a... az a...

Irnok

keres... az a... az a... az a...

Erdemeter

keres... az a... az a... az a...

Irnok

keres... az a... az a... az a...

Irnok

keres... az a... az a... az a...

Irnok

keres... az a... az a... az a...

Irnok

keres... az a... az a... az a...

Irnok

keres... az a... az a... az a...

Eladó

1800... az a... az a... az a...

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gézekével

halasztó vagrok elválasztó; építgy

mélyrigolezást szőlő-telepítésekhez

Érdelkészek kéretnék, hogy alatti eseménset fordítsanak.

gőzvezetési vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

A világ hírt és hasznokban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai

„Deering“-féle fűkaszalógépeket,
marokrakó aratógépeket és
kévekövítő aratógépeket,

va s mint egészen vastabó
és acézból készült

szénagyűjtőgépeket

(lőgeréblyéket) van szerencsém a L. gazdálkodásomnak alként ajánlani, hogy hogy minden általam szállított ilyen gépnek használatosságáért és jó munkájáért, munkáimban anyagokért és jószágért elvállalok a felelősséget.

Szükséglet esetén kérem a megrendeléseket ezen gépekre nekem már-most feladni, mivel azokat kerületi számban hoztam Amerikából, megtoronhatna, hogy késői rendeléseket leggyorsabb sajnálatomra már nem lennek képes fogadósítani.

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője

BUDAPEST, V., Váci-körút 52. szám.

— Árjegyzékekkel és előrendő bizonyítványokkal kívántra készséggel szolgálok. —

Önműködő vízszállító

berendezéseket közeli források felhasználásával szállít

Kunz Antal

Weisskirchen (Morvaország).

Szivattyúk és fecskendők

minden fajtaban.

468

Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve.

A macsi uradalom poland-china-berkshire keresztelésű tenyész-sertes-állománya, mely

65 db fias, 35 db behágatott koczából és 25 db kanból áll, eladó.

Ugyanott kapható még poland-china kanokkal fedezett

20 drb válogatott, fehér kondor-szörű 1 3/4 éves kocza is.

Bővebb értesítéssel szolgál

az uradalmi intézőség

724

Mac per Debrezen.

Tenyészbika eladás.

Gyérei Richárd Tolna-Ozora országos törzskönyvezett Simmenthali tehénzetetőben 1 1/2—2 éves telivér Simmenthali bikák eladásnak.

Bővebb felvilágosítást ad

707

az uradalmi tisztartóság Tolna-Ozora.

Magy. kir. Államvasutak
Budapest-balpárti üzletvezetőség.
1053/900 II. szám.

Pályázati hirdetmény.

Morvaország Kuttli állomásának bővítésével kapcsolatos következő munkák biztosítására nyilvános versenyfolyamatú hirdetés, és pedig: a felvételi épület bővítésére és átalakítására, anyagszállításra és kező kamara, lakatos bódéra, fűszerkezelő áruaktrára, laktanya épületre munkás áruházkékre, szénfeszterre, két állású mozdonyzsinre, vízellomási két létesítésre, valamint a vizsgálatához tartozó gépezeti berendezés szállására, és felszerelésre.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírt üzletvezetőség pályafeltartási osztályának hivatalos helyiségében Teréz-körút 62. szám I. emelet, valamint poszonyi osztálymenedzserügynökségnél (Földanya-utca) a hivatalos órák alatt szereshetők s az alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jegyzvényes és költölg bélyegzőt ajánlatok folyó évi április hó 18-ánának déli 12 óráig átlátszó csomagban (Teréz-körút 62. szám I. emelet 4. ajtó szám alatti) nyújtandók be alábbi felirattal: „Ajánlat Kuttli állomás bővítésére”.

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi április hó 17-én déli 12 óráig 3000 k korona szaz háromszor korona késszében, vagy általmi feltételekre alkalmas érték papírokban Budapesti gyűjteményraktárnál letétbeadandó. Az érjéppapírok a budapest illetve bécsi időzónák, tízenegy napnál nem régebbi árfolyam szerinti, de névértékkel meg nem hánódó értékben fogadhatók el. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzű nem tehetőek le.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fentartjuk magunknak.
Budapest, 1900. április hó 1-én.
(Üzánymódot nem ajátatják.)

Az üzletvezetőség.

Czukorrépa, burgonya és salétrom permetező

(szabadalmatlanított).

A szegedi kiállításban „nj és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

A szűkségeltől gőszűrés erőki- fejtesnek megfelelőleg szabadalmazott szivattyszer- kezettel ellátva.

Az orrmányos bogarak ellen használatos chlorbaryum és rovarin permetezéshez. A burgonya peronosporajra elleni permetezéshez. A salétromos oldat alakban bármely oldat alá és a trágyalé permetezéshez. A csigák ellen (lema melanopus) hatatonnal történő védekezéshez.

A háromsoros permetező egy pillanattal alatt minden sőtávolságra beállítható. Az ósörös pedig egy méter széles zárt síkot permetez.

Munkaképessége 3 kat. hold.

E tőkéletes permetezők kaphatók alólírott fel- találónál.

Ismertetés ingyen és bérmentve

703

Veszelei Zsigmond

DOMBOVÁR, posta-, táviráda- és vasutállomás.

Eiadó.

Augusztus 20. körül erő, nagyon finom minőségű és bő- termő **kömöngángány**. Ezor dugványának ára loco Héjasfalva vasuti állomás 20 korona. Egy kat. holdra szükségeltetik 4608 dugvány.

Megrendelhető

Báró Kemény Bélánál, Szt.-Erzsébet

u. p. Héjasfalva.

732